

OSREDNJA
KNJIZNICA
CELJE

1919 • 1994

Slovenija
Sreda,
24. avgust 1994
Št. 34
Leto XXVIII

13,8 KUNE
27 ATS,
6 DEM,
6 CHF
3 USD,
18 SEK,
6 AUD,
3660 ITL

Cena 100 SIT

NOVA DOBA

LJUDSKA BANKA

Celje - skladišče

Per

III 127/1994

5000001680,34

COBISS 0

OSREDNJA KN. CELJE

Foto: S. Bernardi

Siromašnejši od Arturja

HITROST UBIJA - VOZI PREVIDNO

Iz vsebine:

Rapsodija v "sivo - maslinastoj boji"	stran 2
Dvojna merila	stran 3
O novinarjih	stran 4
Siromašnejši od Arturja	stran 6
Kdo vleče na ušesa	stran 7
Kontrola obrambe v demokratični družbi	stran 8
Bojan Štih: Skica za besedo v slovo	stran 10
V podporo glavnemu uredniku	
TVS Ladu Ambrožiču	stran 13
Ljudski glas, božji glas	stran 14
V precepu	stran 16
Ko si mrtev in bel	stran 18
Življenje "potem"	stran 22
Blišč in beda zelenega zlata	stran 24
Vznemirljiva Azija (2)	stran 26
Trubadur s klavirjem	stran 28
Rock in uteži	stran 29
Zajtrk pri keglju	stran 30
Kdo bo žvižgal nogometašem	stran 31
Prekletstvo Bajage	stran 32
Miš - maš 1994	stran 40

RAPSODIJA V "SIVO - MASLINASTOJ BOJI"

Maja 1993 so skozi vrata 510. učnega centra Ljubljana - Moste odkorakali mladenci, nekateri polni entuziazma, željni novih izkušenj, drugi pa rahlo prestrašeni, prvič ugrabljeni iz domačega gnezda. Vsekakor pa so vsi upali, da je slovenska vojska v mnogih pogledih boljša kot armija v stari jugi.

Sam sem stal tam nekoliko zmeden, vendar tudi vesel, da bom končno okusil vojaško življenje. Pravzaprav sem bil zadovoljen s takšnim načinom življenja, dokler si nisem poškodoval desnega zapestja in levega kolena. 28. 5. 1993 sem si pri padcu izpahnil desno zapestje. Verjetno so bili poveljujoči prepričani, da se pretvarjam, saj poškodbe nihče ni ujemal resno. Na lastno iniciativo so me iz vadišča končno poslali v četrne prostore, od tam pa v vojaško bolnišnico. Zdravnik je bil v času mojega prihoda odsoten (po mojih podatkih je bilo to nekaj povsem običajnega), zato so sestre same imobilizirale poškodovano zapestje ter me odpeljale v Klinični center.

Tamkajšnji zdravnik je po pregledu odločil, da bom moral nositi mavec. Teden dni kasneje sem mavec snel in se iz bolniške nege vrnil med svoje "brate v orožju", kjer sem moral kljub poškodbi opravljati enaka dela kot ostali. Z neozdravljenim zapestjem tega nisem bil sposoben, že rezanje zrezka mi je povzročalo preglavice. Ob ponovnem obisku mi je dr. Igor Gostič predpisal nekakšno univerzalno mazilo. Uporabljali smo ga tako za izpuščaje kot za modrice. Končno se je zdravnik skrajno skeptično odločil, da je še vedno nekaj narobe z zapestjem. Zato sem bil oproščen vseh težjih fizičnih

aktivnosti. Potlej sem opravljal malo lažje naloge, ki pa so še vedno bile pretežke. Moji obiski pri zdravniku so postali del vsakdanjika, saj sem roko konstantno obremenjeval in s tem vedno znova poškodoval. Kljub zdravniškemu opravičilu, ki ga je pri dr. Gostiču dobiti težje kot ameriško državljanstvo.

Dr. Gostiča je kasneje zamenjala dr. Andreja Smukavec. Roko sem si v novo še večkrat poškodoval zaradi obremenitev. Zopet sem kljub zdravniškemu opravičilu, da nisem sposoben opravljati nobenih opravil, obremenil zapestje na terenu, ko so me z grožnjami, da mi bodo vzeli vikend, prisilili kopati zaklon. 2. 7. 1993 sem ponovno obiskal dr. Andrejo Smukavec, ki je napisala v vojaško zdravstveno knjižico: "Ker je po poškodbi prekmalu obremenil desno zapestje, ima sedaj ponovno bolečine v desnem zapestju ob večjih obremenitvah."

To je bilo 35 dni po prvi poškodbi. Prepričan sem, da bi se poškodba ob pravilnem tretmanu pozdravila, vendar se zaradi neupoštevanja zdravnikovih ukazov ni zgodilo. Vse tri mesece sem poskušal postati pravi moški, kot so to pač želeli moji nadrejeni. Končno sem si izpahnil na ovirah še levo ramo. Zopet mavec. 14. 7. 1993 mi je zdravnica dodelila hišno nego, kasneje pa me je odredila za vojaško komisijo, ki je ugotavljala mojo sposobnost. S statusom nesposobnega za nadaljnje opravljanje vojaškega roka sem se 5. 8. 1993 vrnil domov, še vedno z bolečim desnim zapestjem.

Že ko sem se nahajal v učnem centru, sem izpolnil vse obrazce in formularje, ki so bili potrebni. Več kot trikrat sem se vrnil na kraj, kjer se je vse začelo, vendar so se vsi umikali odgovornosti. Nihče ni hotel podpisati zapisnika o poškodbi pri delu. Poveljniki

Najstarejši zasebni in nestranski časopis
Direktor in lastnik: Janez Sever
V. d. glavnega urednika: Milan Meden
Posebne naloge: mag. Konrad Kolšek
Grafično oblikovanje: Tanja Špiler
Ilustracije: Miss Take
Računalniška oprema: TRIS, podjetje za trženje, računalništvo in izobraževalne storitve, Murska Sobota, d.o.o.
Tajnica v uredništvu: Danijela Božič
Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk
Naslov uredništva: Aškerčeva 15, 63000 Celje,
Telefon: 063/ 441-606 in 441-215, Faks: 063/ 26-903
Izdaja: PRESE d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje in računalniški prelom: SOK d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Tiska družbeno podjetje DELO - TISK časopisov in revij p.o.
Tednik izhaja vsako sredo
Nenaročenih rokopisov ne vračamo.
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška 13.8 kune, Avstrija 27 ATS, Nemčija 6 DEM, Švica 6 CHF, ZDA 3 USD, Švedska 18 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 3660 ITL
Žiro račun pri celjski SDK, št.: 50700 - 603 - 31819
Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi Nova doba med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov

voda Tom Pečar se je izgovoril na svojega podrejenega, ki pa takrat žal ni bil dosegljiv. Sodelovali so le na občinskem vojaškem odseku. Tamkajšnje osebje je zahtevalo mojo dokumentacijo, ki pa je iz 510. učnega centra niso poslali. Žal so na vojaškem odseku brez ustrezne dokumentacije vezanih rok. S takšnimi dokumenti se lahko namreč sklicujem na delno invalidnost, saj posledice še vedno čutim.

Še vedno ni jasno, kdo je odgovoren, kdo ima besedo, ki bi pognala v tok mehanizem birokracije in konec koncev, ali bom kdaj videl tisto mizerno zavarovalnico. Motiv se je že davno tega nazaj prevesil v princip in prazno željo, da ne bi še kdo drug doživljal istih izkušenj.

Na žalost smo kljub demokraciji še vedno le marionete, šahovske figure na polju moči sistema politike in birokracije.

Gemini
(naslov v uredništvu)

DVOJNA MERILA

Prepoznavna značilnost oblastnikov, ki nadaljujejo komunistični sistem, je stalna uporaba dvojnih meril. Kadar jim koristi, se sklicujejo na ustavnost in zakonitost ter pravni red. Drugič ti isti podpirajo in organizirajo zakon ulice - pravico močnejšega - in jih ustavnost ne zanima. Konkretno, ko je bil predsednik vlade g. Lojze Peterle, so preimenovani komunisti pridno spodbujali delavce in občane k nezadovoljstvu, protestnim akcijam in drugim oblikam državljanske nepokorščine. Spomnimo se, da so protestniki odmetavali jajca na zgradbo parlamenta. Ko pa so po večkratnih naskokih zrušili Peterleta in njegovo vlado, so svojo ploščo obrnili in začeli poudarjati potrebo doslednega spoštovanja ustavnosti in za-

konitosti, protestna shoda v podporo g. Janši in proti vsaki korupciji pa so imenovali poulčno mitingaštvo.

Ali: kadar kdo od navadnih smrtnikov zagreši manjše kaznivo dejanje, ga po zakonu kaznujejo. Ko pa nekateri pri nas storijo velika kazniva dejanja: prevare, goljufije, kraje, itd., jih kazenski zakonik običajno ne doseže, tudi organi pregona so kakor nemočni. Ko so nacisti zagrešili v nebo vpijoče zločine nad ljudmi in narodi, smo znali obsoditi nacizem kot zločinski sistem, kar je tudi bil. Ko pa so komunisti povzročili enako hude zločine nad človekom in človeštvom, so naši oblastniki ostali ravnodušni. Ko so po končani vojni v maju 1945 komunistični likvidatorji in eksekutorji po nalogu revolucionarne oblasti s sekirami in krampi zverinsko pobili in razmesarili cel transportni vlak domobranskih ranjencev in jih zmetali v brezna, so hudo kršili nuernberški zakon, posebno 4. člen, ki izrecno prepoveduje in obsoja sleherni revolucionarno nasilje. Enako zločinski in gnusen je bil tudi zažig ljubljanskega škofa Vovka na železniški postaji v Novem mestu leta 1955.

Človekove pravice so obrnjene na glavo, saj pri nas varujejo in ščitijo tistega, ki bi moral v vsaki pravni državi odgovarjati pred sodiščem, in ne tistega ali tistih, ki jim je bila krivično odvzeta materialna in duhovna lastnina (čast, dobro ime). S takšnim razumevanjem človekovih pravic si ne bomo prislužili vstopnice v družino evropskih narodov.

Ivan Glušič Loke 6 Mozirje

SMO V PRAVNI DRŽAVI?

Zelo me je razveselila zvest v TV dnevniku 11.8.1994 o ovadbi g. Vlada

Ambrožiča, ki ste jo vložili javnemu tožilstvu. Končno imamo pravno državo - institucijo, ki sem jo pogrešala vso povojno dobo. Vse lepo in prav, če ne bi bilo malenkosti, ki me moti.

Ob razkritju telefonskega pogovora med nekdanjim članom predsedstva g. Cirilom Zlobcem in tedanjim italijanskim zunanjim ministrom g. De Michelisom (izdana je bila strogo varovana državna skrivnost, in to v času, ko se je Slovenija osamosvajala), glej, ni bil pregan g. Zlobec, temveč oni, ki je to dejstvo objavil. Res lepa pravna država. Še vedno imamo prvo- in drugorazredne državljane.

Ob odstavitvi direktorja g. Žarka Petana je nekdo rekel, da je sedaj na vrsti g. Ambrožič. Kljub mnogim razočaranjem (nobena afera ni bila rešena do konca) sem pričakovala, da bo vendarle konec lova na čarovnice (drugače mislečih), pa nič.

Na italijanskem veleposlaništvu v Kopru se te dni menda naši državljani gnetejo za pridobitev italijanskega državljanstva. Jaz sem se odločila drugače, vendar moram to še temeljiteje premisliti. V tisti Italiji, proti kateri smo se bojevali, je vendar več demokracije kot pri nas. S pravno državo naprej!

**Mirka Grbec M. Kogoja 45
Nova Gorica**

ITALIJANSKO DRŽAVLJANSTVO

Naval na italijansko državljanstvo razkriva, kako kritično je pri nas. Nekoliko me preseneča masovno zanimanje ravno v krajih, kjer naj bi imeli ZL in LDS največ privržencev oziroma naj bi bili tudi med vojno izraziti antifasisti. Vendar pa zna ljudstvo nemalokrat presenetiti. Takih predelov je pri nas več in

ljudje se bodo raje kakor h ko-munizmu ali Jugoslaviji obrnili k tujim zaveznikom, ki jih mamijo z denarjem. Sedanje vodstvo je naredilo nepopravljivo napako, zato so nujne volitve. Ker je država gnila, ljudstvo beži v objem tujcu. Ali se bo ponovilo leto 1920? G. Kučana sem pred tremi leti opozorila, da ni države brez ljudstva. Ljudstvo je že zapravil, zdaj je na vrsti še država.

Neodvisnemu sindikatu predlagam, da vzame pod svojo zaščito vse brezposelne in se bojuje za njihove pravice. Vsi nezadovoljni in tisti, ki strankarsko niso opredeljeni, naj se zberejo na manifestaciji pred parlamentom, ki bi jo vodili opozicijski voditelji, in zahtevajmo, kar nam kot državljanom pripada: zakone, njihovo spoštovanje, pošteno plačilo za pošteno delo in nove volitve, ker je bilo že preveč rošad med parlamentarnimi strankami. Zahtevajmo pravico do življenja, brez kriminala in korupcije. Manifestacijo pripravite v prvih dneh septembra, nanjo pa naj pridejo ljudje z vseh koncev Slovenije, sicer se lahko zgodi, da bo naši državi ostalo le, kar je v Ljubljanski kotlini. Ljudstvo mora jasno povedati, da z nastalim položajem ni zadovoljno, sicer bodo tujci mislili, da smo brez hrbtnice, vdani v usodo in da čakamo nanje kot rešitelje.*

Menda je sedem strank podpisalo skupno izjavo o sodelovanju z državami višegradske skupine. Tam se ljudstvo še ni prebudilo iz obljubljenih sanj. Ko pa se bo, si bo spet želelo v komunistični raj. Slovenci smo ta korak že naredili, zato iščemo poti stran od komunizma in Jugoslavije. Demokracija na Vzhodu je za zdaj pokazala obraz korupcije in kriminala. Upam, da se ljudje ne bodo obrnili od nje in se vrnili, od koder so po 50 in 70 letih pobegnili. Kajti na ta trenutek čakajo vsi zagriženi komunisti, da bi ponovno dobili oblast v roke, hkrati pa

bi bili še rešitelji. Sprašujem se, kako so se člani opozicijskih strank mogli dati prezentati g. Borutu Pahorju iz ZLDS, da pihajo z njim v isti rog. ZLDS vas potrebuje, da dokaže krivdo vseh, kasneje pa vas bo odvrгла kakor staro cunjo.

Trude Kirinčič Maroltova
15 Ljubljana

STALIŠČE SOCIALNEGA KRILA SKD DO KUPOVANJA ITALIJANSKEGA DRŽAVLJANSTVA

V svojih programskih točkah ima Socialno krilo Slovenskih krščanskih demokratov tudi poglavje o odgovornosti slovenskemu narodu. Socialno krilo SKD se čuti v vseh vprašanjih, ki zadevajo življenje slovenskega naroda, neposredno odgovorno slovenskemu narodu in tu ne priznava nobenih strankarskih ozirnov.

Z enim takšnih vprašanj je bila slovenska javnost prejšnji teden seznanjena najprej preko pisma bralcev v "Delu" (g. Šuligoj) in "Slovenec" (g. Starman), naknadno pa še dne 11.4.1994 z uradnim sporočilom slovenskega zunanjega ministrstva. Italija "vrača" državljanstvo svojim predvojnimi državljanom v današnji Slovenski Istri, v svojih z mirno pogodbo "izgubljenih" teritorijih. Pri tem ponuja s to kupoprodajo tem novim in starim državljanom vsakomešno po 120.000 lir.

S pričo znanih pritiskov Italije v odnosu do Slovenske Istre in ob tem, da so v Italiji sedaj neofašisti koalicijski vladni partner, menimo, da je ta zadnja poteza Italije vmešavanje v naše notranje zadeve.

Zato bi moralo Zunanje ministrstvo RS:

1. informirati slovensko jav-

nost z vsebino tega novega italijanskega zakona o privilegiranem dvojnem državljanstvu, in 2. vložiti pri italijanski vladi ustrezen protest

Socialno krilo SKD
Franc Miklavčič,
predsednik

GOSPE IRENI OMANOVI!

Ko sem v sobotnem Delu (30.7.94) zagledala fotografijo, kako prihajate z otrokom v parlament, me je popadla sveta jeza. Sem starejša upokojenka, rada spremljam dogodke pri nas, ampak tega, da ne bi našli varstva za otroka med vašim službovanjem, res ne morem razumeti!

Razmišljam: Ali skrajno neresno jemljete vašo službo ali pa ste neresni do svojega otroka. Kam bi pa prišli, če bi naše delavke s svojo skromno plačo jemale s seboj otroke v tovarne ali pisarne!

Pri tej brezposelnosti in vašimi dohodki, ki niso tako skromni, vam ne verjamem, da ne morete najti varstva za otroka. Se boste morali odločiti, ali ste poslanka, kar zahteva od vas resnost, zbranosti idr. ali ostanete doma in se posvetite družini.

Angela Zubalič Rožna
dolina c. X/10 Ljubljana

GENJENI GOSPOD HANŽEL

Prav prijetno me je prenetil vaš članek v Novi dobi dne 17. 8. 1994. Mogoče ste pričakovali ravno nasprotno reakcijo. No, to sploh ne, ker noben človek ni tako popoln, da bi moral imeti zmeraj vse prav. Dali ste mi možnost, da se še dopolnimo z dodatnimi preverjenimi argumenti. Verjemite mi, da vas kot pripadnike PDV borce v desetdnevni

bojih iz leta 1991 še posebej cenim. Prvič, zaradi odločnosti, drugič, ker ste moji rojaki "Prleki", in tretjič, ker sem tudi sam kot prostovoljec skupaj s svojim bratom sodeloval v obrambnih nalogah slovenske vojske. Tako smo bili Razkrižani raztreseni po celotni majhni domovini ter vključeni tudi v bojnih enotah, kot častniki in vojaki, da izvršimo svoje naloge. In smo jih.

Sami ste že omenili, da so vam prebivalci Razkrižja, Gibine, Veščice in ostalih vasi bili v veliko pomoč. Če so vam pomagali postavljati protitankovske ovire, dajali hrano, prenašali obvestila, dajali streho in imetje, je to po mojem mnenju kot starešine veliko dejanje, ki je sestavni bojni operativni del vsake vojne enote. Po vseh preverjenih informacijah, zapisnikih prijav o nastali materialni škodi so Gibičani in prebivalci KS Razkrižje utrpeli veliko škodo.

Ne da bi podcenjeval Nostala slovenska območja, vas moram spomniti, da je ravno na terenu KS Razkrižje tja do Gibine ter naše Štrigove potekala najbolj krvava pettedenska fronta v zaključnih osvobodilnih operacijah druge svetovne vojne. Takih bojev ostali deli Slovenije niso doživeli. Ti podatki so zgodovinsko argumentirani tudi s številnimi fotomateriali ter zapisi. Takrat so goreli številni domovi. Padli domačini in borci skupaj z vojaki RD, kakor sovražni vojaki, so večni opomin in pomnik, da se z usodo ter častjo Razkrižanov naj nihče več ne poigrava. Niso si peli velike slave in ne jemali drugič časti. Moj članek je bil samo prispevek, da bi se jim čimprej dodelile pravice, ki pripadajo vsem Slovincem naše domovine, tudi naši manjšini onkraj umetne meje v Štrigovi.

Lenart Horvatič,
Celje,
Polule 77/a

O NOVINARJIH

Z zanimanjem sem prebral Zurednikov telefonski pogovor z Mladinim "vsevedom" novinarskim vajencem. Vnema mu je kmalu splahnela, ko je naletel na starega novinarskega mačka. Preskakovati razrede, posebno prvega, nikakor ni dobro, kajti tam se lahko naučiš tudi, kako se nos obriše. Toliko o oliko.

Že dalja časa pa zasledujem porazno pisanje Nikole Damjanića, že desetletja raznašalca "srbske istine". Kako ga lahko in zakaj v Nedeljskem plačujejo, ne vem. Z novicami je za "ulico" za nekaj tednov zadaj. Nič novega, nič raziskovalnega. Spominjam se mnogih konfliktov, knock outov, ki jih je Damjanić dobil od bralcev na njegove "istine" v Danasu, Nedeljcu, Mladini itd. Ampak ta "Delija" ne odneha.

Za pljuvalnik si je izbral "Demos", Peterleta, Pučnika, Janšo in to non stop. Nato se je s trači lotil ljubljanskega župana in vlade. Ko je g. Vidmar hotel red na ljubljanski tržnici, mu je podtikal nazi parole: Napravite mi ta paradajz rdeč in še bi lahko našteval.

Zelo podrepniško se hlina s članki oblasti, zlasti Kučanu. Višek svetohlinstva in servilnosti pokaže v intervjuju z g. Rigelnikom po napadu nanj v zvezi s prodajo Gorenjevega MGA Nazarje. Trdim, da je omenjeni intervju v Nedeljcu Rigelniku škodil, saj je izpadlo, da se sam ne zna braniti.

Medtem ko je Damjanić postal Slovenec, novači novinarje, ki bi bili pripravljene pisati o "srečnih" Srbih v Krajini, ki imajo rajši svojo travo, kot da bi živeli pod Hrvati. Poskrbi tudi za njihovo "svobodno" gibanje po Srbski krajini in uredi, da se jim ne bi kaj zgodilo. Posebno za to zadnje ni problemov, saj je kar nekaj njegovih žlahtnikov okoli Martičevega korita.

In če pomislim, zakaj si on v Sloveniji marsikaj privoščil. Saj, kot pravi sam, je osebni prijatelj z Miletom Šetincem, z Jašo Lukić Zlobcem, in če jim dam skupni imenovalec - sve je njih rodila ista majka partija.

Janez Krajnc, Ljubljana

VPORABITE > Č MOČ TISKA

Če so lahko v ZDA leta 1912 napisali, da je kapitalistični red strohnel in vir neizrekljivega siromaštva in trpljenja, potem moramo v Sloveniji leta 1994 ugotoviti, da nezaposleni stopajo po ulicah naših mest, kapitalistična koncentracija pa neusmiljeno ugonablja sloj poslovnih in pametnih ljudi.

Nova doba zato poziva vse ljudi, naj nam sporočijo svoje sanje, želje, pametne ideje, koristne pobude, sinopsise, scenarije, rešitve, različna mnenja in načrte za plemenitev slovenskih tal.

Računajte, rišite, fotografirajte, pišite, ustvarjajte!

Siti ste razbijanja in tujih načinov življenja.

Ne vztrajamo, da so vaša objavljena pisma podpisana in opremljena z naslovi (na ta način boste povsem varni pred nizkimi udarci in vlačanju po zobeh).

Poziv velja vsem, ne glede na leta, raso, barvo, spol, jezik, vero, politično prepričanje ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, premoženje, rojstvo ali kakršnokoli drugo okoliščino, ker se vsi ljudje rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in enake pravice in so obdarjeni z razumom in vestjo in bi morali ravnati drug z drugim kakor bratje.

Polemike in mnenja o ljudeh in stvareh morajo biti opremljena s polnimi naslovi in imeni, seveda.

Pisem, ki razširjajo smrad sovraštva, ne bomo objavljali (Nova doba ni komunalno podjetje).

Siromašnejši od Arturja

V sredo, 18. avgusta 1994, je Francija začela v Lenartu deliti lačnim slovenskim družinam pakete s hrano.

Prvič po drugi svetovni vojni so ogrožene slovenske družine odvisne od pomoči tujine.

Francoski veleposlanik je v Lenartu pohvalil dejstvo, da so asfaltirali številne ceste, da so s svojim denarjem zgradili vodovod itd.

V sredo, 18. avgusta 1994, je bil gost zasebne televizijske hiše MMTV v Ljubljani, predsednik republike Slovenije, njegova Ekselencija, gospod Milan Kučan. Med drugim so njegovi tovariši pripovedovali šale na njegov račun. Na primer Tone Vogrinc: Zakaj prime Milan Kučan kravato z zobmi, kadar gre lulat?

Potem so se vsi smejali in modrovali, da je velik dosežek demokracije, ker se lahko pripovedujejo vici...

Kasneje so vedeževali iz kart usodo Slovenije, predsednik pa je izjavil, da je njegova najtesnejše zvezana z usodo slovenske države. Na tej točki je prišlo do rahlega, čeprav nenaključnega stika med obiskom francoskega veleposlanika v Lenartu in izjavo predsednika republike Slovenije: prvi je samo Francoz, drugi pa je z diskretnim šarmom obudil spomin na tistega francoskega kralja, ki je izjavil: Država, to sem jaz!

Nato so česnali o tem, katera družina bi povabila na kosilo njegovo Ekselencijo Kučana.

Predlog: ena od prvih tritotih iz Lenarta, ki je dobila paket s hrano.

Recept (za štiri osebe) : žlica francoskih jajc v prahu, 2 žlici francoske moke, za kavno žlico francoskega mleka v prahu, slovenska sol, srbska paprika iz Horgoša, žlička masti od madžarskega pra-

šiča, glavica prleške čebule.

Oddajo so sklenili z napovedjo, da bodo povabili tudi Janeza Drnovška, ki bo govoril o pasjereji. Artur, pes predsednika vlade se je preobjedel domače hrane, zato mu skrbniki silijo izbrane dele rib, govedi in le tu in tam kak svinjski zrezek brez kit.

V moderni slovenski tovarni svetil in svetlobne opreme delavci štrajkajo že tretji teden. Še pes jih ne poščije...

Medtem slovenska vlada izjavlja, da beleži Slovenija živahno gospodarsko rast.

Rezultati so vedno odvisni od tega, kje merite: v strugi ali tolmunu. 18. avgust 1994 bo ostal zapisan v novejši slovenski zgodovini z zlatimi črkami: Evropa zdaj in tukaj, kajti Slovenija za razliko od tudi bogatejših držav ni sprejemala miloščine, ker ni imela tako lačnih Slovencev.

Uredništvo

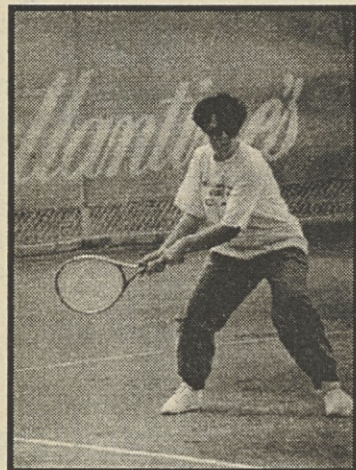
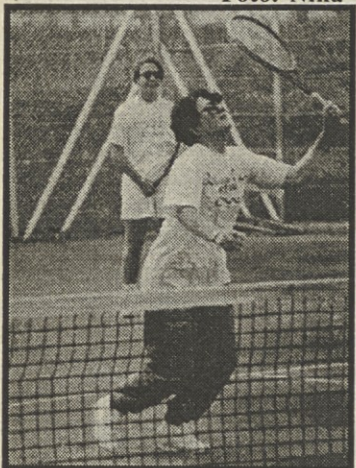

Foto: Nina

Francija deli hrano, ministrica za delo igra tenis

Kdo vleče na ušesa?

Časopisu Delo se moramo zahvaliti, da je bila javnost spet seznanjena, kako je slovenska policija pod vodstvom Igorja Bavčarja prisluškovala telefonskim pogovorom zaposlenih v novogoriški igralnici Hit.

Ušesa je nastavljal varnostno informativna služba, ki jo je vodil Miha Brejc.

Pri tokratnih objavah v Delu je bila glavna vloga namenjena Nelidi Nemec, ki vodi službo za stike z javnostjo pri novogoriški igralnici.

Državljanica Nelida Nemec nima nikakršne zveze s procesom v Novi Gorici: osumljena ni, obtožena ni, kaznovana ni. Kljub temu smo lahko prebrali, kaj se je dogovarjala z nekaterimi politiki in kaj je slišala od nekaterih novinarjev.

Prisluškovanje je zelo resen in velik problem, še posebej zato, ker je Darko Maver, nekdanji šef kriminalistične službe slovenske policije, javno povedal, da kriminalisti niso naročili in uporabljali metod prisluškovanja.

Nelida Nemec se je branila sama. Pojasnjevala je civilizacijsko nevzdržnost tega početja in objavljanja prisluhov. Oglasili so se tudi nekateri prizadeti gospodje in stvar je bila pometena pod preprogo. Najbrž zato, ker se je slovenska politika sprijaznila s puhlico, da so kršitve človekovih pravic v tranziciji nekaj normalnega. Mogoče so razumljive, vsekakor pa niso normalen pojav. Takšna nesnažna stališča rastejo na arheo - marksističnem gnoju.

Nelide Nemec ne poznam. Sem pa z gospo dvakrat govoril po telefonu in ji poslal tri skoraj nadrealistična sporočila (zastopnike anti - svobodnjaškega mrčesa prosim, da jih vložijo v dosje, ker gre za redke poskus vnašanja sproščenosti v ozračje slovenske lumpenproletarske

jebentilogije).

Medtem je slovenska vlada sporočila, da je predlagala Državnemu zboru zakon, ki bo onemogočal objavljanje prisluhov itd.

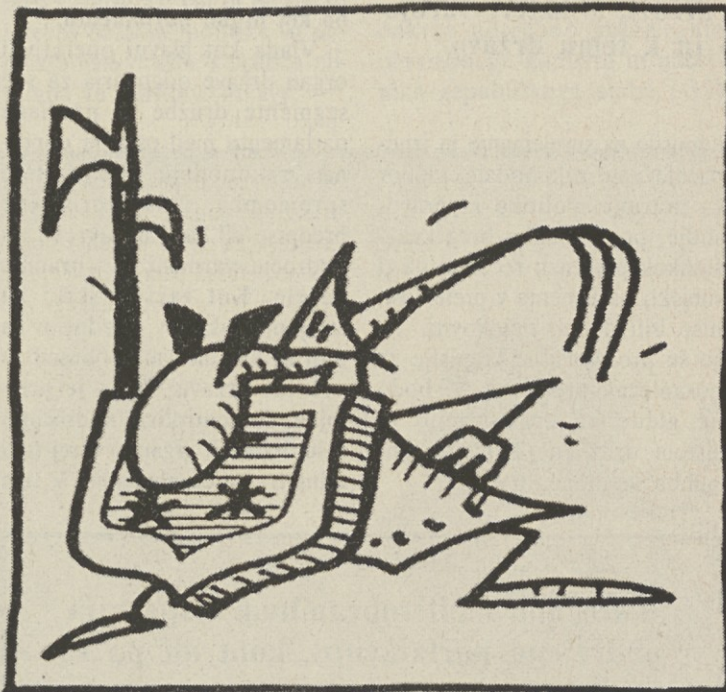
Resnici na ljubo je treba povedati, da vlada spet zamuja: iz predalov je potegnila papirje o delovanju in koordinaciji varnostnih služb, ki jih je napisala že Šinigojeva ekipa in iz njih spihala prah.

Kljub temu problem ne bo rešen, dokler ne bo napisana tudi klinična študija o preha-

“slavnih” kovčkov nekdanjega direktorja varnostno obveščevalne službe?

Na dlani je namreč, da bi morala takšno solato najprej predelati analitika, ki nenehno ponavlja vprašanja in poskuse, ponavlja na različne načine, ker lahko samo na tak način pridejo na dan iskana dejstva.

Če varnostnemu področju kakor kronani osli gledamo skozi prste, preostane le en sklep: nevarne lahkomiselnosti prerastejo v smrtno nevarna politična sredstva.

janju slovenskih intelektualcev z naprednih pozicij v nazadnjaške. Zato jih eno figo zanima, če Levi napadalci s fašističnimi metodami spreminjajo olupke, polena, gnoj, smeti, papir, gnilobo, trohno, mrtev les, suho listje, iztrebke, izcedke in pljunke v en sam veletok, ki nas počasi vrti in odnaša.

Zastavlja se vsaj nekaj konkretnih vprašanj:

Prvič, zakaj so poslanci in vlada tolerirali, da je bila javnost preplavljena s prisluhi iz

Drugič, po Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ima vsakdo pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, svojega doma in dopisovanja (8. člen).

Javna oblast se ne sme vmešavati v izvrševanje te pravice, razen če je to določeno z zakonom in je nujno v demokratični družbi zaradi državne varnosti, javne varnosti ali ekonomske blaginje države, zato da se prepreči nered ali zločin, da se

zavaruje zdravje ali morala ali da se zavarujejo pravice in svoboščine drugih ljudi (8. člen).

Tretjič, zaradi katerega od teh določil je bila Nelida Nemec tako zanimiva, da je bilo nanjo prislonjeno veliko uho?

Se je pregrešila zoper državno varnost, javno varnost ali ekonomsko blaginjo države?

Je varnostno informativna služba delovala po navodilih zvitega Krojačka Hlačka, ki je ubil tri muhe na mah in je prisluškovala povprek in počez? Kar pade, pač pade? Koliko časa bodo takšne udgomafijske in stalinistične metode še razsajale po Sloveniji? Ni res, da je vladajoča koalicija nemočna: če je treba koga odstaviti, prijaviti, zaščititi finančne interese itd., deluje brezhibno.

Četrtrič, intelektualni komandosi novogoriške igralnice, politični in državni lobisti, novinarji in uredniki, so znova dokazali, da ne razumejo ničesar, ker ne odprejo predvsem teh vprašanj. Zgražanje po načelu fuj in fej je čista oslarija. Naloga spletkarjev je namreč samo ena: človeka želijo spraviti v moralno stisko z obrekovanji itd.

Zato je treba bika prijeti za roge: usoda slovenske države je odvisna predvsem od spoštovanja naravnih in pravnih zakonov. Sedanje stabilnosti psevdoliberalnega državnega vzorca enostavno ni mogoče zamajati drugače, kakor da vse termostate zamenjamo z drugačnimi tipali.

Termostat je naprava, ki vključi (izključi) peč, kadar temperatura v prostoru pade (naraste). Slovenija pa potrebuje tipalo, ki bo vključilo peč, kadar temperatura naraste, kajti šele v tem primeru lahko računamo, da se bo kaj stalilo.

Maslo na glavah, na primer.
Milan Meden

Mag. Konrad Kolšek: *Tako mislim* (2)

Kontrola obrambe v demokratični družbi

Sistem obrambe kot integralni del družbeno političnega in ekonomskega sistema države predstavlja največji sistem, ki pa ima osnovno odliko kot največji predstavnik moči - sile v državi, v kateri varuje politiko na oblasti, ustavo in k temu državo.

Kontrola obrambe v demokratični družbi sloni na nekaj državnih subjektih. To sta vlada in parlament. Predsednik Republike ima v tem odnosu posebno mesto in vlogo. Poleg tega so tu še drugi državni organi: Ustavno sodišče, Vrhovno sodišče, Računsko sodišče kot najvišji organi kontrole državnih računov (čl. 150 Ustave), pomembno vlogo ima tudi varuh človekovih pravic, možni pa so tudi drugi organi. V parlamentu obstoji komisija za nadzor nad varnostnimi službami. Dejstvo, da smo pred časom imeli obveščevalno vojno in tako imenovano vohunsko afero med dvema pomembnima ministrstvoma, za obrambo in notranje zadeve, kar se težko sreča v demokratični družbi (dvojni vohuni, ponarejeni dokumenti, nejasne motivacije posameznih organov, uporaba posebnih metod in sredstev nasproti človeku, kot je bil primer v Depali vasi). S posebnim ciljem in nameró so bila prisotna tako imenovana pisma Civilne iniciative, kar ni treba zanemariti s stališča varnosti države.

Če komisiji za nadzor varnostnih služb dodamo še Bučarjevo

komisijo za sprejemanje in izpolnjevanje zakonodaje, Odbor za notranjo politiko in pravosodje, potem lahko brez kakršnihkoli pretenzij rečemo, da ti subjekti parlamenta v preteklosti niso bili dovolj učinkoviti. Tu so še preiskovalne komisije za posamezne probleme, ki bodo ne glede na organizacijo in sistem družbene kontrole obrambe vedno aktualne.

Zato mora biti obrambna inšpekcija podrejena parlamentu, kontroli pa so podrejeni vsi: vlada, ministrstva, Republiški štab (GŠ), vse samostojne institucije in ostali organi predvideni z ustavo in zakoni.

Zdajšnja zakonodaja samo deloma predvideva kontrolo, spremljanje in vpogled v obrambne moči, kar je daleč od garancije, da se obrambni sistem razvija v skladu z doktrino in parlamentarno demokracijo. Prisotnost Odbora za obrambo še ne pomeni vpogleda v ob-

rambo. Izkušnje razvitih držav iz preteklosti in sedanosti kažejo, da je nujno imeti državno inšpekcijo (komisijo) za obrambo kot organ parlamenta.

Vlada kot glavni operativni organ države odgovarja za vse segmente družbe in predlaga parlamentu med ostalim dopolnila zakonodaje in potrebne spremembe, izdaja pristojne predpise ali začasne ukrepe na področju varnosti in obrambe dežele. Kot takšna skrbi za izvajanje zakonov, predpisov in tudi za uresničevanje obrambne politike države. **Vlada je pristojna, da kontrolira (nadzoruje) delo državnih organov, torej tudi ministrstva za obrambo. V tem**

smislu je nujno treba poskrbeti tudi za kontrolo drugih polvojaških organizacij, kot je Narodna zaščita. Vsekakor pa ne gre dopustiti, da vlada prevzame vse indirence oblasti. **Zato mora biti obrambna inšpekcija podrejena parlamentu, kontroli pa so podrejeni vsi: vlada, ministrstva,**

Republiški štab (GŠ), vse samostojne institucije in ostali organi predvideni z ustavo in zakoni.

Kontrola države nad sistemom obrambe - posebno vojske, mora s svojo organizacijo in načinom delovanja zajeti vse osnovne funkcije: spoštovanje zakonitosti v celotnem sistemu, kadrovsko politiko, šolanje in bojno pripravljenost poveljstev (štabov) in enot, finančno in materialno funkcijo obrambe, pripravljenost mobilizacijskega sistema in kontrolo specialnih služb. V okviru družbeno-ekonomskega sistema pa obveznost in organizirano delovanje vsakega družbenega, gospodarskega ali drugega subjekta po načrtu ljudske obrambe.

Kontrola kot metoda delovanja je ena osnovnih funkcij vodenja države nad obrambo, za Vrhovnega komandanta pa tudi funkcija poveljevanja. Osnovni cilj kontrole je vpogled v izvrševanje nalog in preverjanje stopnje bojne pripravljenosti, zakonitost dela in sprejemanje ustreznih ukrepov.

Da bi država v parlamentarni demokraciji lahko učinkovito nadzorovala obrambo, je nujno potrebno imeti organiziran državni organ kontrole v obliki inšpekcije (odbora ali komisije) kot samostojen in neodvisen stalno delujoči državni organ odgovoren parlamentu za kontrolo vseh subjektov obrambe. Takšnega organa ne more nado-

mestiti obstoječa inšpekcija obrambnega ministrstva. Člani te inšpekcije se lahko v načinu svojega delovanja, odvisno od potrebe, v celoti ali deloma vključujejo v delo državne inšpekcije.

V svojem načinu dela naj bi državna inšpekcija kot stalno delujoči organ izvajala redne ali izredne kontrole. Odvisno od metode dela so možne tudi ponovne (povratne) kontrole v primerih, če se pri rednih ali izrednih kontrolah odkrije nezadovoljivo stanje in se s povratnimi kontrolami preverja, ali so naloženi ukrepi realizirani in če je s tem doseženo zadovoljivo stanje.

Rezultate vsake kontrole-inšpekcije je treba predstaviti v poročilih, ki jih je treba posredovati pristojnim državnim organom. Odvisno od vsebine in cilja kontrole lahko takšna poročila obravnavajo na seji vlade, parlamentarnega odbora ali v samem parlamentu. Od-

visno od metode in značaja vprašanja so možne zaprte seje, pri čemer pa je javnost selektivno informirana.

V vsakem primeru morajo s svojo metodo dela Ministrstvo obrambe, Republiški štab (GŠ) in državna inšpekcija zagotoviti popolni vpogled v stanje obrambnih priprav, usposobljenost vojske in stopnjo bojne pripravljenosti vseh subjektov vojske. K temu sodijo tudi nujna ukrepanja za njihovo normalno funkcioniranje.

Gledano na splošno je v organizirani pravni državi treba zagotoviti popoln pregled nad stanjem obrambnega sistema in njegovo funkcionalno pripravljenost za čas vojne. Še posebej nad organiziranostjo, usposobljenostjo in pripravljenostjo vojske za obrambo države, njeno delovanje v skladu z zakoni in ustavo v miru. To naj bi bil hkrati interes državne politike in demokratične družbe s stališča obrambe in varnosti države.

Za popoln vpogled v obrambni sistem, še posebej vojsko, je nujno medsebojno sodelovanje inšpekcijskih organov države in inšpekcijskih organov vojske kot posebnih kontrolnih organov in služb, s katerimi razpolaga država. **Z metodo dela je treba zagotoviti:**

Prvič, celovito poročilo inšpekcije o najdenem stanju, ocena najdenega stanja, vrsti ukrepov in njihovi realizaciji, na koncu vsakega leta. Takšno poročilo morajo dobiti parlament, predsednik države kot vrhovni poveljnik in vlada. Poročilo inšpekcije predstavlja uradno informacijo, s katero se o najdenem stanju celotnega obrambnega sistema seznanijo pristojni organi, ki na podlagi svoje pristojnosti sprejmejo morebitne druge dodatne ukrepe.

Drugič, med letom je najmanj enkrat potrebno referiranje obrambnega ministra in načelnika republiškega štaba (GŠ)

predsedniku države kot vrhovnemu poveljniku o stanju in aktualnih vprašanjih, tekočih problemih usposabljanja, bojni pripravljenosti, opremljenosti, odnosih z drugimi armadami in obveznostih v okviru mednarodnih vojaško političnih organizacijah (partnerstvu na mir, KEVS-u in dr.).

Tretjič, celovito letno poročilo o vseh vitalnih obrambnih vprašanjih in stanju pripravljenosti oboroženih sil, doseženih rezultatih v preteklem letu, spoštovanju zakonitosti, rezultatih inšpekcijske kontrole, realizaciji tekočih nalog in srednjeročnega in dolgoročnega programa. Pripravlja ga ministrstvo obrambe in RŠ (GŠ). O takšnem poročilu naj bi enkrat letno v potrebnem obsegu razpravljala državni zbor in vlada na svoji posebni seji, predsednik države pa bi po potrebi svoje mnenje in zahteve predložil vladi in parlamentu.

Se nadaljuje

Pekre: Prva prisega slovenskih vojakov

Foto: LucaS

Skica za besedo v slovo

(Listi iz neobjavljenega dnevnika Bojana Štiha, veliki srpan 1984)

Spomin na dr. Izidorja Cankarja

Tu pred vami sem s to besedo le kot posameznik, zasebnik in eden iz množice živečih in upajočih Slovencev. Poskušam se znajti v svetu in v deželi rojakov, ki poznajo tri razdeljene, a tudi med seboj povezane zgodovinske pokrajine. Matično, zamejsko in tretjo, ki se imenuje diaspora. Trdim, da je leto 1918 najbolj tragičen in usoden zgodovinski datum. Zakaj vsa naša nacionalna upanja, ki so bila pred letom 1918 velika, morda celo prevelika za prostor, na katerem živimo že tisoč in tudi več let, so se razodela kot iluzija, *prived*... Toda ugotovitev o letu 1918 noče postati izhodišče za zgodovinsko ali celo politično meditacijo. Za prvo je prostor moje zdajšnje pripovedi premajhen, za drugo pa še ni prišel čas, ko bi mogli povedati vse, kar mislimo in čutimo. Zato razmišljam o naši usodi le iz tistega zornega kota, ki mi preteklost, a tudi prihodnost slovenskega naroda razkriva v paradoksu, v iracionalni metafori in tudi kdaj pa kdaj v absurdu. Ta "triada" je tudi bistvo človeškega življenja. In če je tako, zakaj tudi ne bi bila bistvo narodove usode?

Ko človek izgubi vero vase in v skrivnosti tega sveta, se začne obnašati kot ošabni in domišljavi gospodar narave pa tudi svoje politične in socialne zgodovine, ki jo spreminja po meri svoje trenutne oblasti. Pristna, človeška misel pa se vrača k Don Kihotu in njegovi norosti, ki je odsvitala temeljno resnico biti, zavesti in stvarnosti. Ali res moram biti žrtev nihilističnega prezira, če sem hidalgo v trenutkih, ko mi je darovano življenje med Slovenci?

V imenu novodobne hidalgove norosti naj mi bo dovoljeno

soočiti in inaugurirati naše literarno in miselno izkustvo pa tudi percepcijo z dvema, vsekakor znamenitima verzoma slovenske poezije. Ta dva verza namreč na ontološki, moralni, kulturni in idejni ravnini označujeta in tudi opredeljujeta

Drugi verz pa je spesnil Jože Udovič, pesnik, ki ga uvrščam in postavljam na vrh moderne slovenske poezije. Ta verz nam pove:

V ječah vzdihni učijo zgodovino.

Minilo je stoletje in več med

Franc Kos, Milko Kos, Ivan Prijatelj in France Kidrič, nimamo v rokah historičnega berila, ki bi nam povedalo in razkrilo vse, kar bi morali vedeti o sebi, zlasti danes, ko nam je tako hudo in težko, kot še morebiti nikoli v preteklosti. Prepričan

Bojan Štih - 1972

tragično usodo Slovencev kot naroda in kot občestva ljudi. Najprej verz, ki ga je napisal doktor France Prešeren, pesnik, ki ga na Slovenskem komajda še kdo pozna, a da ga skorajda nihče več ne bere, to vem zagotovo. Verz se glasi:

Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi...

prvim in drugim verzom in še vedno je ječa metafora našega bivanja in naše biti. Ko premišlujem o naši preteklosti, se sprašujem, ali smemo tej in takšni preteklosti reči zgodovina? In še tega se zavem, da navkljub odličnim zgodovinarjem, kakršni so bili Valvazor, Schoenleben, Dimitz, Linhart,

sem, da NAM je Sperans doslej največ povedal in odkril, pri tem pa ne pozabimo piščevega poguma, saj je knjigo o slovenskem narodnem vprašanju pisal v razmerah, ko je kominternovska pragmatika dovoljevala človekovi misli le zakotne in zatohle prostore. Prva izdaja Speransovega Razvoja mi bo pomenila

tudi v prihodnje spodbudo za razmišljanja, čeprav nam druga izdaja istega dela zelo jasno razkriva, kaj je moral avtor opustiti ali spremeniti zaradi tako imenovanega *raison d'état*.

Naša zgodovina? Retorično ali ontološko vprašanje? Najprej poznamo antifrankovsko ali antibavarsko obdobje, ki se kmalu dopolni s protiogrskim in potem s kljubovanjem *Serenissimi*. Ko se začne iztekati srednji vek, spoznamo čas kmečkih puntov, ropanje Turčije in reformacijo, s katero se izoblikuje moderna slovenska nacionalna identiteta kot naravni del zahodnoevropskega duhovnega in kulturnega občutja. Pogum v protiturških bojih to identiteto do kraja evropeizira in kristijanizira. Na naših tleh se konstituira ena izmed izvernih evropskih kulturnih avtonomij, ki bo poslej trn v peti pangermanstvu, velikoitalijanstvu in panilirizmu. Po epizodi z Napoleonovo Ilirijo, ki je sploh še nismo premislili, se začne stoletje, v katerem se upiramo nemštvu, italijanstvu in južnoslovanskemu ilirizmu. Spet smo znamenje treh nasprotovanj, pri čemer pa moramo že enkrat jasno zapisati, da ilirizem in panslovanske sanjarije sprostijo na naših tleh nekatere vulgarne in nekulturne oblike protinemštva in protiitalijanstva. Ko pride leto 1918, pride ž njim vred čas antimonarhističnega nasprotovanja, ki je identičen z odporom proti velikisbrski in jugoslovanski dinastični hegemoniji na naših tleh. Stara Jugoslavija se zruši v kataklizmi 1941. leta. Ta nesreča, ki razkosa slovensko ozemlje, skoroda uniči slovenski narod. Okupacija in **krvavi boj**, ki pa so ga **“obložile očetov razprtije”**, je **vrh naše nacionalne tragedije**, ki ji je mero našel že Prešeren v Krstu pri Savici. Nikogar ne obtožujem pa tudi nikogar ne hvalim, ko trdim, da je bil narodno osvobodilni boj naša edina življenjska in nacionalno politična možnost. Združena, Zedinjena Slovenija pa tudi po letu 1945 ne postane del evropske politične stvarnosti kljub temu, da smo storili vse, kar smo morali storiti v času

Skico za besedo v slovo je Bojan Štih napisal leta 1984. Spada v serijo esejev (Listi iz dnevnika 1977/1983), ki so izšli v knjigi

To ni nobena pesem, to je ena sama ljubezen.

Knjiga je bila ponatisnjena leta 1986, po avtorjevi smrti. Dodani so ji teksti, napisani v letu 1986, zadnjem letu življenja Bojana Štiha, brez zadnjega lista iz dnevnika, ki ga je avtor prebral na študijskem srečanju v Dragi pri Trstu.

Z njegovim nastopom so bili nezadovoljni v Trstu in Ljubljani. Avtorizirani izvirnik je zato deponiral s hudomušno in zajedljivo pripombo, naj se ponatisne takrat, ko v Trstu in Ljubljani nihče ne bo upal govoriti o socializmu. Pri tem je imel v mislih socialistične gospodarje Slovencev na obeh straneh meje in ovaduhe po njihovi meri. Čez nekaj let so pasmo res spremenili, vendar pesjakov niso zapustili.

Štih je bil prepričan, da bodo za prvim ovinkom pljunili v obraz slovenskemu narodu. In ostali v pesjakah.

Izvirnik je zanimiv predvsem zato, ker je obilno okrašen s pripombami v znak padajočega aparatčika iz Ljubljane. V Ljubljano ga je dostavil v slinastem gobčku zamejski socialistični ovaduh. Mahajoč z repkom.

Toda tragedija cukov je v tem, da nikoli ne vedo, kdaj bodo dobili pod mizo brco.

Nova doba je polna presenečenj za gospodarje in njihove cukke.

Sloni imajo odličen spomin.

boja na strani protihitlerjevske koalicije. In če danes prav tako malo verjamem v Evropo Teherana, Jalte in Potsdama, kakor sem nekoč dvomil v Evropo Muenchna, potem to ni moja napaka, marveč je moja nevera posledica dejanj tistih, ki so se med drugo svetovno vojno sporazumevali na račun malih in nemočnih narodov.

Žaloigra, ki se je po letu 1945 ponovila z novim Rapalom, novim koroškim “plebiscitom” in novo saintgermainsko “pogodbo pa vendarle razkriva tudi našo moč”. Zakaj če Španci poznajo *El siglo de ero*, smemo Slovenci s ponosom reči, da imamo za seboj **zlati tisočletje vztrajanja**, ki nas je ohranilo žive, čeprav ranjene in amputirane med evropskimi narodi. Tudi mi imamo svojo Reconquista. Poglavlja te Reconquista.

ditev, program Združene Slovenije, vojaški upori med prvo svetovno vojno in množično gibanje za majniško deklaracijo, narodno osvobodilni boj, ki še ni končan in tudi še ne vemo, kdaj bo končan. Ta naša Reconquista, ki jo osmišlja in definira slovenska literarna in umetniška pa tudi znanstvena kultura, o kateri vemo, da raste iz personala kmetov, duhovnikov, znanstvenikov, mater in delavcev minulih stoletij, je vredna premisleka. Zakaj v njej spoznavamo vsa naša oporišča duhovnega in moralnega značaja, ona je naše upanje in naše hrepenenje, je očiščenje in pomlajenje. Na vprašalni poli sodobnega slovenstva bodi premislek o naši zgodovini prva programska točka. Kot o absurdu in kot o paradoksu!

Ko pišem te vrstice, se spo-

Ljubljani. Z zamudo in po naključju mi je prišel takrat v roke *Le Monde* z dne 20. decembra 1983. V članku *Des Mastodontes plus hospitaliers* sem bral: “L’hospital, c’est toujours un peu la prison. On ne s’appartient plus. Le malade s’offre pour le meilleur et pour le pire, a la science medicale et a ceux qui la servent. Il depend totalement des autres, medecins, internieres, filles de salle, voisins de chambre, visites, celles qu’il attend, celles qu’il subit. Pour le reclus, c’est la tyrannie des pendules, un temps qu’il ne s’ecoule plus au rythme du monde exterieur.” Kako resnične so te besede!

Nekega marčnega dne popoldan sem videl Vitomila Zupana, ki so ga peljali na bolniški postelji. Ne vem odkod in ne vem kam. In kakor sem bil poln bolečine, sem tisti trenutek hudobno pomislil, kaj bi se zgodilo, če bi se pojavil na hodniku še Jože Javoršek?

Ko nisem več videl pisatelja Levitana, sem sedel k oknu na hodniku in iskal v sebi moč, ki bi me pripeljala k postelji dobrega prijatelja Janeza Negra dve nadstropji nižje. Nisem našel te moči in Negra nisem več videl živega.

Še nekaj časa sem sedeč ob oknu poslušal topotanje lesenih

Zakaj če Španci poznajo *El siglo de ero*, smemo Slovenci s ponosom reči, da imamo za seboj zlati tisočletje vztrajanja, ki nas je ohranilo žive, čeprav ranjene in amputirane med evropskimi narodi.

so znana: kmečki panti, Reformacija in protiturški boji, razsvetljenstvo in narodna prebu-

minjam februarskih in marčnih noči, ki sem jih preživel letošnjo pomlad v kliničnem centru v

cokel in spet legel. Z menoj v sobi je bila Zgodovina Slovencev in knjiga Primorska duhovščina pod fašizmom, ki jo je napisal za goriško Mohorjevo družbo dr. Rudolf Klinec, izšla pa je leta 1979. V tej knjigi berem na strani 67 tole: 19. decembra 1929 so se zbrali na Brionih fašistični federali: Belli za Istro, Cobolli - Gigli za Trst, Godina za Gorico, De Puppi za Videm, Avenanti za Dalmacijo in Marpicati za kvarnersko pokrajino. Razpravljali so o ovirah, ki onemogočajo integralno zahtevo nacionalnih (italijanskih kajpada), zlasti še duhovščine in slovenskega tiska, ki hromita samohotni pristanek zlasti kmečkega prebivalstva na asimilacijo. Obe oviri je treba dokončno odstraniti. Tako je pisalo v listu L'Isonzo 21. 12. 1929. leta." Ko si zapišem te besede v beležnico, v kateri zbiram gradivo za kratko zgodovino slovenskega naroda, ki jo vidim kot dolgo vrsto podob iz sanj. Bolečina

in sen prekineta razmišljanje, jetniška noč v bolnici pa me je sprejela vase.

Ko sem se naslednje jutro ovedel, je bila misel na ječo spet v meni. Pravzaprav se mi je šele v dneh, ki sem jih moral preživeti v bolnici, razodela misel, da je tudi narod, ki mu pripadam, v bolnici ali jetniški sobi zgodovine. Vem, pretirana je ta misel, toda nekaj resnice je v njej. Če bi znali še brati brez filozofskih in političnih očal Ivana Cankarja, bi vedeli in spoznali, kako se naše življenje izteka v Hiši Marije pomočnice. Pravzaprav je pesnik Podob iz sanj več videl in vedel, kot pa smo sposobni odkriti mi, ki zaradi strukturalističnih in agitpropovskih analiz simbolizma in nove romantike sploh ne občutimo več preproste pisateljeve besede in prispevke. Duhovni položaj slovenstva in naše domovine nas opozarja na banalne in tartuffovske sindrome. Tiste dni, ko sem komaj še živel, me

je obiskal umetnik. S seboj je prinesel bel papir in pisalo. Prosil me je za podpis, ki mu bo prinesel večji honorar za opravljeno delo, kot pa ga določa pogodba. Rotil me je, naj to storim takoj, vsekakor pa še predno bo, kar bo. **Denar, dohodek, premoženje.** To je zdaj vera, ki jo v moji domovini goji nemajhno število ljudi. Komajda še mislimo na delo, na čast in na moralno zdravje, ki ga goji delo v sebi. **Pač pa mislimo le na denar.** Tudi hudič v vsej svoji pokvarjenosti ne bi bil sposoben izumiti takšnega malikovanja dohodka in dohodkovnih odnosov, kakršnega poznamo danes. Politologi so si izmislili to krivo vero in njim pripada čast, da so odkrili, kako človek ne ljubi več dela, marveč malikuje le še denar, o katerem so nas nekoč učili, da je sveta vladar. Če želimo ohraniti v sebi osnovno človeško dostojanstvo, potem se moramo upreti malikovanju denarja, ki v človeku

ukinja čut za duhovne in kulturne vrednote in ki ga odvrta od dela in ustvarjanja.

V ječi bolniške sobe, ko se vrstijo dnevi bolečin in noči brez sna, moram razmišljati, da bi pregнал strah in negotovost. In kakor je slišati čudno in tudi neverjetno, misel je posvečena življenju, delu in tistemu upanju, ki ga imenujem socializem. Ne vprašujem o politični in gospodarski naravi socializma, ta narava me pravzaprav sploh ne zanima, čeprav vem, da življenja brez politike in gospodarstva ni. Kaj je tedaj z duhovno in kulturno naravo upanja, ki se pri Ivanu Cankarju toda tudi pri Janezu Evangelistu Kreku imenuje socializem? Toda tudi Kidričevo in Kardeljevo spravevanje o socializmu je bilo utemeljeno v naši kulturni in politični misli, kakor se je ta oblikovala v svojem zgodovinskem nastajanju in tudi spreminjanju. Rekel bi, da je naša sedanja kulturna in programska

dolžnost iskati in odkriti vse, kar slovenske ljudi med seboj zblizuje in zavreči vse, kar jih ločuje in razdvaja. Ta misel o medsebojnem zaupanju bodi veljavna za vse nas, za tiste, ki živimo v socialistični republiki Sloveniji, v zamejstvu in v diaspori.

Strah spremlja vse naše življenje. Bojim se vojne. Prave, krvave, ne tiste, o kateri beremo v knjigah znanstvene fantastike. Bojim se tudi državljanske vojne, v njej pa nasilja in brezpravnosti. Tistega brezpravja, ki ga je uresničila politična tradicija bizantinskega cesarstva, ali pa ropanje Turčije, če si sposodim ti dve besedi iz osmega soneta Prešernovega Sonetnega venca. Zavedam se, da je v današnjem svetu beseda socializem razvrednotena in tudi onečaščena. Moralna degradacija je v tako imenovanih socialističnih družbenih prostorih vsekakor zelo huda. Toda, ali smemo zaradi Borgijcev zavreči krščanstvo in mu pripisati moralno zlo, ki ga krščanstvo v resnici ne pozna? Kljub vsem nesocialističnim pojavom v sistemu in strukturi "realnega socializma" pa mora ostati na vprašalni poli sodobnega slovenstva socializem na drugem mestu. Toda socializem, v katerem je dovoljeno človeku moliti Boga, ki ga je ta človek našel in odkril sam. V svoji življenjski izkušnji. Spet programska točka absurda in paradoksa.

Pred leti sem se sprehajal po tesnih in ozkih ulicah Casbe v glavnem mestu Alžira. Bil sem presunjen, ko sem opazoval strahovito revščino arabskega in berberskega prebivalstva. Gledal sem otroke, ki so zaradi trahoma na očeh komajda videli afriško sonce, izogibal sem se pohabljenecem, ki so prosjačili in se umikal dvanajstletnim prostitutkam. Z menoj je hodil alžirski aktivist. Ko sva iz starega mesta prišla na ulice novega dela in sta se duh po loju in smradu po umazaniji umaknila, pa sem zato lažje dihal, sem ga vprašal: "Kolikšen je per capita nacionalni dohodek v Alžiru?" Odgovoril mi je ponosen: "Šestnajst tisoč dolarjev."

Nejeverno sem ga pogledal in mu rekel: "Ali ni le nekaj sto dolarjev?" Odvrnil mi je: "V denarju res morebiti ta nacionalni dohodek per capita ni večji od vsote 600 ali 700 dolarjev, toda v vsoto od 700 do 16.000 dolarjev pa so všteti dolarji, ker imamo socializem in Boumedienna." Umolknil sem in se začudil odkriti demagogiji, čeprav že dolgo časa vemo, kako so karizmatični leaderji draga institucija. Berimo Shakespearja in Brechta. In ko sem pol ure kasneje videl razkošno palačo predsednika Boumedienna, sem spoznal, kako je pravzaprav razkošje iz Tisoč in ene noči huda revščina, če ga primerjam s Krezovimi zakladi "ljudske" palače "ljudskega" voditelja. Tisti večer sem na ladji, ki je plula proti Gibraltaru, zapisal v dnevnik: "Ko bomo vsi prebivali v palači, kakršno sem videl nad Alžirrom, in bomo vsi živeli v raju karizmatičnih vernikov, bo prišel trenutek komunizma, v katerem bomo bivali v znamenju znamenite maksime; vsak po svojih sposobnostih in vsakemu po njegovih potrebah in zahtevah. Ampak, kje bo potem prostor za laž?"

Življenju in njegovim skrivnostim duhovnega in družbenega značaja pa se moramo približati z odkritosrčnostjo, ki nas bo varovala pred oblastništvom in utilitarnostjo. Kako naj preštejem vse probleme sodobnega slovenstva, ko pa jih je skoraj toliko, kolikor je števil na svetu? In potem, ali naj o teh problemih mislim kot pisatelj in kot patriot? Ta samostalnik, ki kajpada nima nikakršne zveze z nacionalistično evforijo, bodi izhodišče našega, vašega in mojega razmišljanja. Ampak s seznanjenimi vprašanji, ki nas vznemirjajo in zaposlujejo našo kritično zavest, bomo storiili šele prvi korak.

Toda že drugi korak morajo biti naša dejanja, ki naj bodo utemeljena v zvestobi in v veri vase in v našo skupno moč.

Se nadaljuje

V podporo glavnemu uredniku TVS Ladu Ambrožiču

V preoblikovanju naše bivše samoupravne socialistične družbe v sedanjo nekomunistično ali morda v zgodnjo kapitalistično družbo prihaja do pojavov in odločitev, ki često niso strokovne, temveč politične in ki pogosto koristijo le maloštevilni eliti. Tako se uveljavlja z vso ostrino stari latinski pregovor: "Quet licet lovi non licet bovi", ki je v sedanjem času še posebno aktualen. Odtod nastajajo protislovja in različna gledanja na pojave in odločitve v naši družbi, odvisno od tega, s katerega zornega kota gledamo na pojave in odločitve. Našo sedanjo družbo sem imenoval neokomunistično zategatelj, ker hoče imeti politika nadzor nad novinarji in njihovim poročanjem kot v prejšnjem sistemu, namesto da bi bilo obratno.

Nič nas ne zadovolji modrovanje, kako je zaupna informacija lahko prišla v javnost in ali je v interesu države res ni bilo mogoče zadržati. Nekateri hočejo razumeti Rigelnikovo potezo oziroma ovadbo zoper Lada Ambrožiča, ki da je pač želel z njo zaščititi državo pred podobnim ravnanjem. Prekvalificiranje ovadbe zoper "neznanega storilca" - s strani ljubljanskega javnega tožilca Tomaža Miklavčiča - je pozornost iskalcev izdajstva usmerilo v druge "hrame."

Slovensko demokratično javnost upravičeno skrbi, da nedemokratični postopki ne bi postali pravilo, saj Rigelnikovo ovadbo zoper Lada Ambrožiča ob bok odstavitvi Žarka Petana in možnosti zamenjave Romane Logar razumemo kot nadaljevanje kadrovskega čiščenja, ki je bilo značilno že v partijskih časih, kar je posebej podčrtal predsednik in poslanec Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik v izjavi tedna.

Pozivamo vso slovensko demokratično javnost, da se z demokratičnimi prijemi zoperstavi vsaki nameri nedemokratične odstavitve naših javnih, kulturnih in političnih delavcev in dajemo vso podporo odgovornemu uredniku TVS Ladu Ambrožiču.

Nameravano odstavitev Lada Ambrožiča razumemo kot ponovno prilaščanje tako pomembnega družbenega občila, kakor je televizija, v državne interese, da bi lahko država po svoji mili volji snubila slovenske volivce, jih napeljevala na svoj mlin in po svoji podobi oblikovala slovenski narod. Bog se nas usmili.

Ivan Kepić

Ljudski glas, božji glas

Majhna vas sredi gozdov, brez trgovine in gostilne. Zvečer se zberejo kmetje pod košato lipo. Razmajana klop, nekaj stolov, moped vržen na tla, zaboj piva.

To je vaška kuliserija vročega poletnega večera. Ko so napojili živino, vzamejo možje mero politiki.

Včeraj so v dolini delavci dobili knjižice v dveh tovarnah, rečejo. Oba moja: snaha in sin. Naši trije fantje tudi.

Tretja tovarna bo še dva meseca poskusno obratovala. Ljudi so poklicali na delo, kakor na orožne vaje: čez noč. Kupec bi rad videl, če znajo delati, vendar se govori, da iz tega ne bo nič, da bo oblast ljudi spet potegnila za nos, dobil je naročilo, dva meseca bo gnal pobe kakor živali, zadruga je priskrbela les, tolkli so po državnih hostih kakor zmešani, petnajst kubikov na hektar, smeli bi dva, tri kubike največ. Les dobi škric od zadruge skoraj zastonj, menja za suhega, ena proti ena, ravbar. Po dveh mesecih bo pohišstvo prodal tujemu naročniku z dobičkom, naši bodo čakali na izplačilo fičenkov, potem jim bo država še dohodnino pobrala.

Kje je Kučan, da vidi, kako delamo kot poskusni kunci? Brez mask. V prahu, s strupenimi limi.

Mojega, še osemnajst ni star, sem vpisal kot vzdrževanega člana, na invalidsko, sekač sem bil, pa so mi odgovorili, da ne šteje, ker se lahko

preživlja sam. Kako, sem rekel, norca se delate, za malico sem dajal, za vožnje, samo da bi delo dobil, garal je sezonsko, brez zaščitne opreme, inšpekcije to ne zanima, ni dobil dela, ni zavarovan, iz šole sem ga potegnil, ne morem šolati otrok, **rajši nas pobijte**, za nas je petnajst jurjev davka ogromno. Briga dacarje, po kravo pridejo, prašiča vzamejo.

Zdaj pri gozdni ne moreš sekati, če nimaš svojega avtomobila, ne moreš v gozd, kdor je bil pri koritu, ta ga je odkupil, kaj bo z nami, ne moremo z mopedi in kolesi ob vsakem vremenu deset, dvajset, petindvajset kilometrov daleč v gozd.

Peterle in Oman sta nam lagala, da bodo njive in gozdovi od tistih, ki od tega živijo. Veliki kmetje se združujejo, bajtarjev je vsak dan več, čeprav so Avstrijci povedali, ne praskajte tistih, ki delajo po tovarnah, popoldne doma. Taki ne zabušavajo, nič ne stanejo države, kupujejo v trgovinah, davke plačajo. Sodruga v Ljubljani je najprej te zajahala.

Pa bab manjka, nobena spet noče na kmetijo, na Hrvaško ne moreš več ponje, država ne pusti, zadnjič smo župnika vprašali, kaj je s tistimi puncami iz lagerja, od tam doli, iz Bosne, mlade, postavne so, je rekel, da se naši s takimi ne bodo ženili.

Nič ne pomaga, kamor se obrneš, vedno imaš rit zadaj. Vsak tolče

po siromaku, kakor se mu zljubi.

Ljubljanski škrici so vedeli, kaj delajo. Po Titovi smrti je moralo biti vse strokovno. Karkoli si zinil, si jih dobil po glavi, da si osnovnošolec, no pa kaj? Ene tovarne niso rešili, same oštarije, tenis igrišča, trgovine in banke. Strokovnjaki!

Dobro je, da so nastlali vasi z igrišči, vsaj vemo, po kom bo letelo. Po vojni so delali enako: proti cerkveni reakciji so se borili z nogometom. Tenis je pa za nobel ljudi, igrajo dopoldne in popoldne, našim otrokom pa nekaj mesecev ne plačajo, sakramenska banda ravbarska, sanirajo podjetja, ravbajo, to je, ja, ravbajo, v avtomobilih imajo telefone, nekaj čvekajo, televizija jih snema, novinarji letajo za njimi kakor odtrgani. **Ko so prišli kupci iz Laškega, so se čudili, zakaj norimo, saj so vendar vse plačali, kam ste plačali, ja tja, kamor so rekli, v Avstrijo, na račun vaše tovarne, kakšne naše tovarne, naslednji dan je strokovnjak že sedel v drugi fabriki, za nagrado, denarja za nas pa od nikoder.** Prmejduš, če ne bomo padli po takih. Z latami jih naženemo v Ljubljano, ravbarje!

Kučan je reva, rečejo. Najprej je govoril za delavce, za pravice, poslušali smo, verjeli, kmetje tudi, babnice so bile fajhtne, take je flancal, zdaj je tiho: nimam pooblastil, ne morem nič. Naj pa moli, hudič frdaman.

Saj tudi mi nič ne moremo, nihče nas nima za mar. Naj reče, da ima vsega čez glavo, če je sploh kdaj verjel v tisto, kar je počel.

Bejž, bejž, samo na svojo rit misli in flanca, da bi se nam smilil. Tak je kot drugi. Komu se mi smilimo, a?

Naj bo komunist, če hoče, če ga ni sram. Samo da bo pošten. Ne sme biti za Stalina in tiste, ki so po vojni pobijali. Kaj se to pravi, pobijati ljudi?

To je bila revolucija, zdaj bo še ena. Ljudje imajo nekaj rezerve, vendar jo bodo pokurili. Revolucija se bo širila kot kuga. Najprej bodo pritisnili otroci na starše, nato bo šlo naprej.

Kakšna revolucija. Slovenci še pun-

tarji nismo, če ni Hrvatov. Zdaj živijo v drugi državi.

Jelinčič je gobcač. Podobnik tudi. Ribičič je najslabši: pred volitvami je obljubil na tisoče delovnih mest, kje so? **Zdaj se liže z Drnovškom in Peterletom, malho drži, Drnovškovi liberalci pa kradejo.** To so kunštni ljudje. Zase. Zadnjič je bil eden iz Ljubljane v restavraciji pijan kot majka, tolkel je po mizi in kričal, da jih ne bo nihče vrgel iz sedla.

Nič ne bodo Drnovškovi dobili na volitvah, na terenu jih sploh ni, **to so sami prejšnji Žakljevi socialisti iz socialistične zveze.**

Slovenija je zafurana. Še na farje se ne moreš zanesti. Kdor je prej kosil po cerkvenem, mora zdaj plačati. Mi smo nesli svoje otroke h krstu prostovoljno. Ne pa kot tisti, ki se zdaj mečejo pred oltar. Zadnjič je gospod na nas takoj zatulil, ko je dobil pri ofru račun za elektriko od enega

reveža, ne pa denarja.

Tudi ko so križ na hribu popackali, je policija planila na otroke iz revnih družin. Gospod je nanje s prstom pokazal.

Za cerkev je dal tisti belček iz Avstralije nekaj mark, skoraj bi mu cel farovž nekam zlezal, mi pa delamo in dajemo petdeset let, zdaj se nam tako vrača.

S farji vera gor in dol. Pride menišek iz Ljubljane, nima pojma, kako živimo, spomenik pa spomenik, si zabije v glavo, zdaj imamo svoje mrtve napisane na vzdanih ploščah na šoli, to so partizanski, na cerkvi, to so avstrijski in spomeniku poleg cerkve, to so ta beli.

Kristus ni učil tako, ljubljanski škof prosi, naj ne odpiramo starih ran, komu mar, vsem leti iz rok.

Ampak ta mladi farji, ti so od vraga: oni si upajo tej oblasti povedati, da sovraži ljudi, da je liberalna golazen slabša od partijske.

Reda ni. Red mora biti. Hitler je vedel, kaj dela, nismo za Hitlerja, vendar je bil Stalin slabši, stokrat bolj pokvarjen, ljudi je pobijal, Jelcin dela red, vse mu bo odpuščeno, ker je pobožen, čeprav bo šel s tanki spet na cesto. **Hitlerja je treba, Hitlerja, Nemci bi red naredili ena, dva, tri.**

Ali pa Milošević, nekaj takega nucamo. Ta hudič se ne plazi po trebuhu.

Pri nas lopovi še pred sodnike ne pridejo. Na koncu bo v Sloveniji nekaj bogatih družin, ki bodo komandirale, ostali bomo reveži.

Komu naj verjamemo?

Noč je topla, nebo je posuto z zvezdami. Tistega o Hitlerju nisem slišala prvič.

Res, kaj bodo storili hlapci Jerneji: streho zažgali ali hišo preuredili?

Špela Božič

Prispevki k novejši zgodovini (10)

V precepu

Brez omejitev in komentarjev objavljamo dele dnevnika dr. Vase Predojevića, polkovnika JLA na mestu generala, politkomisarja nekdanje pete armijske oblasti. Dr. Vaso Predojević, ki že trideset let živi v Sloveniji, izhaja iz partizanske družine, ki je dala enajst spomeničarjev in enega narodnega heroja, zato je bil partizanska sirota. Danes je tudi...

14.00: V poveljstvo prihajajo vesti o množičnih pobegih častnikov Slovencev iz enot in poveljstev; o dramih v Mokronogu - grožnje zastavnika Grujovića, da bo izzval ekološko katastrofo (to je bila v bistvu psihološka igra generala Rašete preko Grujovića, s katero so hoteli deblokirati enoto v Krakovskem gozdu, nikoli pa ni imela namena in cilja zares izzvati katastrofo, to je bil produkt medijske vojne); o množični predaji karavla (20 po številu) v 31. Korpusu - Maribor, nekaj kasneje pa o predaji celotnega 61. mejnega odseka s strani poveljnik podpolkovnika Josipa Jauka; o aretaciji polkovnika Miladina Nedovića v Ljubljani s strani Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije z uporabo šok bomb, ki so poškodovale vso njegovo družino. Tega dne smo pripravili tudi intervju komandanta generala Kolška za časopis "Narodna armija", ki ni bil nikoli objavljen.

15.00: Iz zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je bilo komandantu ukazano, da naj takoj pride v Beograd (z njim sta odletela še generalmajor Marjan Rožič, poveljnik 5. letalskega poveljstva - Zagreb in generalpodpolkovnik Mile Ružinovski iz zveznega sekretariata), ob 23.00 pa je HINA objavila obvestilo, da je za "novega poveljnika 5. vojaškega območja imenovan generalpolkovnik Života Avramović" in nič

več. Takoj sem odšel v poveljnikovo pisarno in tam našel generala Praščevića in Rašeto. Vprašal sem ju o "novici", onadva pa sta mi "mrtvo hladno" odgovorila, da ne vesta nič o tem. Poklical sem upravo za moralno vzgojo zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, tam je dežural generalmajor dr. Dimitrije Baucal, ki se je na moje vprašanje "če je informacija točna" smejal kot nor in rekel "informacija je uradno objavljena" in dodal "ni bil on sam, ti pa veš, kdo bi lahko bil" - in to je bilo vse in veliko obenem. Odločba je odločba, če pa naj kolegij komandantov zve za njo preko HINE, je vprašanje brez odgovora. (Kmalu se je izkazalo, da je bilo Baucalovo "ni bil on sam, ti pa veš, kdo bi lahko bil" jasno sporočilo meni. Z istim ukazom, številka 632-6 z dne 29. junija 1991, sva bila dana na razpolago: Komandant Kolšek v generalštab, jaz pa v komando 5. vojaškega območja, na osnovi česar mi je bil za 15 odstotkov zmanjšan osebni dohodek - ukaz je bil napisan, ni pa bilo ljudskega poguma, da me o tem osebno obvestijo. Tako sem moral opravljati nujna dela - kar se izrecno ukaže - dolžnost, na katero nisem bil postavljen, dokler niso našli novega častnika za to formacijsko mesto in ga tja tudi postavili.)

Pričakoval sem, da bo ta zamenjava izzvala zmedo v poveljstvu in enotah. Takoj po

objavi informacije so mnogi častniki prihajali na poveljstvo in zahtevali pojasnilo, nekateri so protestirali. Kako so častniki doživljali to spremembo, dokazuje tudi vsebina depeše, ki jo je zveznemu sekretarju na lastno pobudo poslal nek polkovnik 9. julija 1991 po oznaki "strogo zaupno št. 9/138-145", v kateri med drugim navaja: "Obračam se na Vas zaradi žalitve, ki ste jo storili generalu Kolšku, ki ga imam za večjega domoljuba in Jugoslovana, kot sem sam." ... "... trdim, da bi, če bi spoštovali in v praksi izpeljali odločitve generala Kolška, bila situacija in stanje v vsem tem popolnoma drugačna. Njegov odhod in odstranitev od neposrednega vodstva sta tako negativno odsevala v vsem tem, da smo utrpeli velike žrtve in doživeli moralni poraz pred narodi Jugoslavije in celim svetom".

Torek, 2. 7. 1991

02.15: General Kolšek je prišel z novim komandantom generalpodpolkovnikom Životo Avramovićem. Kolegij je postrojen pred kabinetom. Očitno: nekateri žalujejo, drugi trijumfirajo, Kolšek pa "skriva pogled". Avramović je ohol in ciničen (prvič se neposredno srečam z njim). Poročanje traja do 06.00 in mineva rutinsko - mi govorimo, on (novi komandant) pa ne posluša, odsoten, riše neke like po bloku - on bo delal, kakor bo sam ocenil,

da je prav in to brez nas - tako je potem tudi bilo. V svojem poročilu sem rekel, da delim krivdo s komandantom, želeč vzbuditi občutek krivde pri drugih v kolegiju, vendar tega ni nihče opazil niti reagiral na to. Vseeno me novi komandant vpraša: ali z naše strani reagiramo na propagando (tu vpadde Rašeta z odgovorom "zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je vse prepovedal"), ali se obnašanje generalov in častnikov Slovencev [redacted] tretira kot dezerterstvo, če pa se ne, potem jih je treba takoj odstraniti iz enot (tu je [redacted]). In to je bilo vse!

12.00: V "mojo" pisarno pride na kavo in pogovor moj poveljnik general Kolšek. Zelo je vznemirjen ... pove svoje ocene - vse so skuhalo ekstre-misti z obeh strani, opozarjal sem, pa me ni nihče poslušal, želel sem, da bi se dogovorili v interesu Jugoslavije, oni pa tega niti nočejo niti morejo; predvidevam težke dni. Svetuje mi, naj umirjam situacijo, naj poizkušam umiriti ljudi, sam pa dvomi, da se bo to dalo početi z Avramovićem. Pravi mi - ti moraš dobiti čin generala, po-tem pa se upokoji (vprašam ga - zakaj me niste pustili v pokoj 18. aprila, ko sem prosil za to...). On je verjel v nekaj, v kar je bilo moje zaupanje omajano, oba sva želela Jugoslavijo brez

vojne, brez nasilja, brez so-
vraštva med narodi ... verjela
sva v možnost razumne rešitve
in dogovora, v možnost sožitja!

Sreda, 3. 7. 1991

20.45 - Dom JLA v Zagrebu:
sestane s starši vojakov iz
Srbije, prisotni so tudi pred-
stavniki Republike Hrvaške (De-
goricija nabira točke na nesreči
drugih). V splošni gneči, hrupu,
grabljenju mikrofонов - starši in
tisti, ki to niso bili (prepričal
sem se, da je bilo teh drugih
kar precej - to je bila prevara
SPO - Srpski pokret obnove, op.
prev.), poudarjajo, vprašujejo,
predlagajo: če ni otrok, ne ra-
bimo niti Jugoslavije; mi bomo
otroke odpeljali domov, ko pa
bo Jugoslavija napadena od
Italije, Avstrije... jo bomo bran-
nili; nočem streljati na brata
Hrvata; pozivam vse narode, da
odstavijo vodstva; Kadrijević je
osramotil JLA in Jugoslavijo;
otroci gredo z nami; katera
doktrina žrtvuje otroke; za koga
se otroci vojskujejo; Jugoslavije
je osramočena pred vsem sve-
tom; pustili ste otroke brez
hrane in vode, da umirajo v
mukah; ne dovolim več, da moj
sin služi vojsko v Sloveniji;
Kučan in Janša sta razbila Jugo-
slavijo; Janša uničuje mladost;
jalova sem, to je moja tragedija,
zdaj grem po tujega otroka;

Srbski otroci umirajo v oku-
patorski vojski; Slovenci so
streljali v naše mrtve otroke;
moj sin naj brani svojo državo
Srbijo; izdali ste, pa se sami
med sabo obsodite; izdajalci so
v vojaškem vrhu; ali je v tej
vojni sploh kdo zmagovalec; kdo
je odpeljal otroke pred puške;
podpišite mir, krivce pa naj
določi zgodovina ...

častnikov vodim starše iz Srbije
v Slovenijo in da se držim
relacije Ljubljana - Vrhnika.
(Ko mi je to ukazal, je bil
nesiguren, nekaj ga je težilo,
mislil je, da se ne bom vrnil -
da bom pobegnil, ali pa je to
želel - vedel je, da imam dru-
žino v Ljubljani.) Naj bo tako,
si mislim. Niti najmanj me ni
strah iti v Slovenijo. Ne povem

grozna. Gibali smo se povsod,
še najmanj po glavni cesti,
ustavljali in zadrževali so nas
povsod, četudi smo imeli uradno
spremstvo organov Ministrstva
za notranje zadeve Republike
Slovenije. Več odsekov poti smo
prevozili po dvakrat (na primer:
pri povratku smo bili vrnjeni iz
bližine meje pri Bregani v Tre-
bnje, potem v Celje ... tako se

Vitanje

Četrtek, 4. 7. 1991

7.00: novi komandant mi
ukaže, da osebno s skupino

mu nič konkretnega, mislim pa
na sina (ne vem, kje se nahaja)
in na družino v Ljubljani. Pot
do Ljubljane in Vrhnike je bila

je dokazovala moč in odnos do
drugih ljudi in njihove življenske
stiske. Pred halo Tivoli sem bil
presenečen samo v manjši meri
- starši iz Srbije se nočejo
pogovarjati s starši iz Slovenije,
kot tudi s predstavniki Rdečega
križa Republike Slovenije ne (v
Zagrebu so oboje hoteli), poiz-
kušam jih prepričati v potrebo
po dialogu in padem tudi v
osebne konflikte.

Takrat sem opazil vse ele-
mente organizacije v avtobusih
(najverjetneje so to bili aktivisti
SPO), zato sem o tem obvestil
častnike v drugih avtobusih, da
bi se izognili nevarnosti in
konfliktom.

Po vrnitvi iz Slovenije, na-
slednjega dne okrog 5.00 sem
se javil novemu komandantu in
mu sporočil, da sem se vrnil,
on pa me je samo začudeno po-
gledal in rekel "lahko si prost".

Kozina

Ko si mrtev in

Petkrat več Slovencev se v enem letu utopi, kot jih je padlo v zadnji vojni - Trije primeri igre, ki so se končali s smrtjo - Ali so morali res vsi umreti

Da voda ne dopušča napak, se je v letošnjem letu že ničkolikokrat izkazalo. Reke in jezera v teh pasje vročih poletnih mesecih kar vabijo. Število utopljenec se letos bliža že številki 35. Če odštejemo one nesrečneže, katerih dele odkrivajo ribiči v Savi, in one, ki so se utopili daleč od oči, ne moremo mimo primerov, ko so se otroci, prijatelji ali znanci utapljali in vendar jih ni nihče rešil.

V smrt za steklenico piva

Žalostne zgodbe teh ljudi so popolnoma različne. Skupno jim je samo to, da so žrtve vode, lastne neprevidnosti ali človekove brezbriznosti.

Zgodba Jožeta Čretnika s

Proseniškega se je pričela odvijati po ponedeljkovem popivanju v krčmi nad žepinsko pregrado. 37-letni Jože je bil nazadnje avtoprevoznik. Po materini smrti pa se je vse pogosteje družil z očetom po gostilnah. Če nista imela več

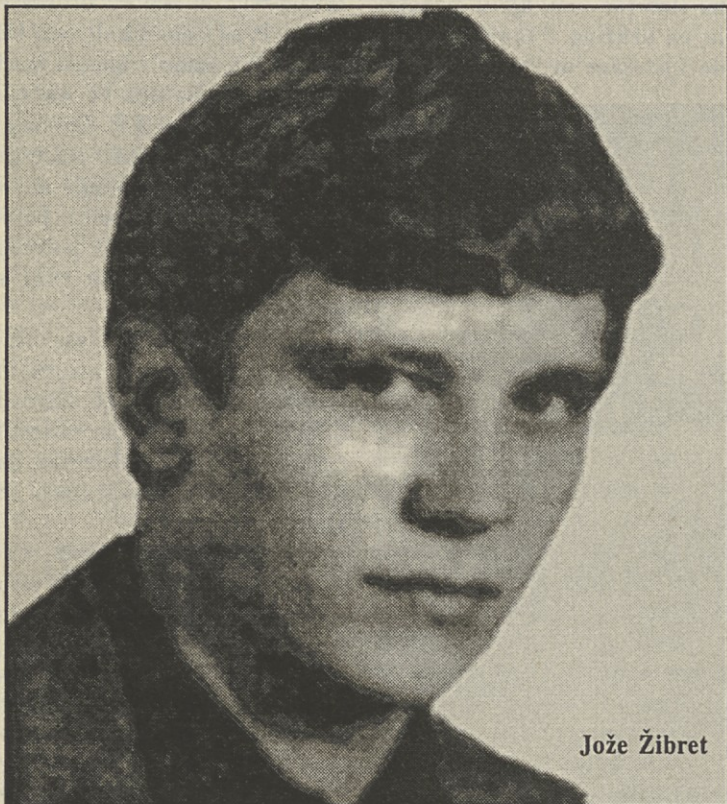
svojega, sta pila na tuj račun... In tako se je zgodilo. Ze vinjen se je na praznik Marijinega vnebovzvetja nesrečnik v gostišču junačil, da za steklenico piva preplava celo bližnjo Cinkarniško deponijo. Gre za z žico ograjeno deponijo cinkarniških izplak in sadre, nad katero se nabira voda in ustvarja precejšnje jezero.

Prisotni zdaj pravijo, da so okajenemu Jožetu skušali dopovedati, da za eno samo pivo nima smisla niti noge pomoliti v tisto strupeno brozgo, da pa je Jože pri stavi vztrajal, bil mož beseda, čeprav so mu zagotavljali, da dobi pivo tudi v

primeru, da ne gre v vodo...

Jože je odšel, "pivska komisija" za njim. Bilo je vroče popoldne, ob bregu se je slekel in začel mahati na drugo stran. Medtem ko se je v "komisiji" dodobra razvnela razprava, ali bo ali ne bo, pijan kot je, preplaval, se je Jože po nekaj deset metrih plavanja obrnil nazaj. Jasno, da je stavo izgubil, njegovi navijači so bili žalostni, nasprotna stran pa glasna.

Nenadoma je začel vpiti in kriliti, klicati, vse redkeje je prihajal po zrak, dokler na površini niso plavali samo še mehurčki. Znanec, Slavko Spolenak, ga je hotel rešiti, a ga

Jože Žibret

Simona Iršič

V že bel

v motni muljavi vodi ni bilo mogoče najti. Na pomoč je prihitela osem članska ekipa potapljačev civilne zaščite za reševanje v vodi in iz vode. Našli so ga šele opoldne drugega dne 20 metrov od obale...

Gluha in slepa ribiča

Na mestu, kjer je komaj 20-letna Simona Iršič stopila v Savinjo pri Tremarjih, sedaj gorijo sveče. Mladenka iz bližnjega Rifengozda se je skupaj z mlajšima sestrama in dvema sosedovima dekletoma spustila v dolino do Savinje. Tja se običajno hodi kopat vsa vaška otročad. Simona se je izučila za šiviljo in se zaposlila pri Impulzu v Celju, je pravkar naredila vozniški izpit in se veselila predvidenih počitnic na morju. Z otroki se je šla malo hladit, mimogrede bi skopali še psa...

Navdušeno so čofotale po vodi in kopale psa. Dva ribiča sta jezno motrila na otroke, da jim ne bi splašili rib. Med igro so otroci pozabili na kamen, ki kot znamenje, svetilnik popotnika opozori, da na drugi strani zeva nevarnost...

Naenkrat jih je objela voda, še preden so se zavedle kako in kaj, so bile sredi deroče matice... Darji in Katji je uspelo pričofotati do plitvine, Mojca in Marjanca sta se dodobra napiti izkocabali nižje, Simono pa so zagledale daleč nižje na sredi, ko se je vsake toliko pokazala njena glava...

"Vpile in klicale smo na pomoč, ribiča sta samo gledala in nas opozarjala na svoja trnka in vrvice... Verjetno nas nista vzela resno... Mlajšega poznamo,

dober plavalec je... Če bi takoj priskočil na pomoč, bi Simona živela... Pa tudi kdo od drugih zija bi lahko pomagal... Ko smo priklicali njenega brata Mitjo, jo je pol ure iskal v vodi... Ko jo je odkril in zvelkel na prod, je bila še živa..."

Pusti ga, ker se šali

V teh vročih dneh so rečni bregovi in bregovi jezer oživali. Tako tudi ob Slivniškem jezeru ne pomnijo, da bi bilo kakšno leto toliko obiskovalcev in kopalcev. Ob ribiški koči se je v nedeljo zvečer po končanem delavniku s tamkajšnjim natakarkarjem Jožetom zadržalo še nekaj prijateljev. Med pogovorom in zabavljanjem je Jože za šalo zgrabil 18-letno Alenko N., doma iz Vojnika, in jo s pomola v veliko veselje družbe - sunil v vodo.

Jože Žibret, doma iz Planinske vasi pri Planini nad Sevnico, svojim prijateljem ni povedal, da je sicer dober natakarkar, ne pa tudi - plavalec.

Ko je namreč v vsesplošnem smehu Alenka priracala iz vode, se je pognala za Jožetom, ga ujela in - sunila v vodo. Jože je sicer vpil, da ne zna plavati, vendar so to prijatelji vzeli za šalo. Še potem, ko se je nesrečni 34-letni natakarkar obupno otepal vode, so mislili, da se šali...

Toda Jožeta več ni bilo na površje. Prijatelji so se pognali v temno vodo, ne smemo pozabiti, da se je to dogajalo po deseti zvečer, vendar nesrečnega Jožeta niso našli niti poklicni gasilci. Iz vode so ga potegnili šele v ponedeljek...

Besedilo in slike:
Jasmina Petek

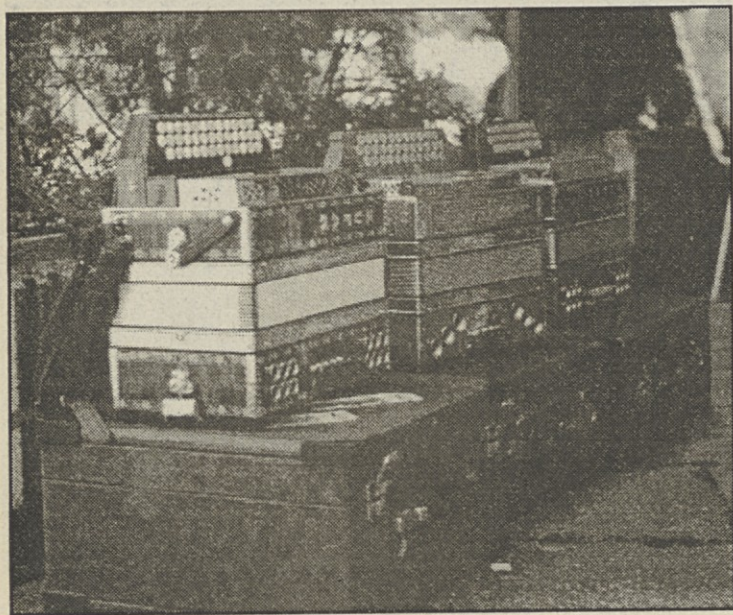
Jože Čretnik

Harmonika in Slovenci. Od Avgusta Stanka, Avsenikov, Slakov, Beneških fantov, da ne govorimo o zgodovini, smo bili Slovenci vezani na glasbo in z njo na harmoniko.

Zlata harmonika z Ljubecne, kjer so bili njega dni zato zasmehovani, in vendar je narod drl na Ljubecno, se je razcvetela v prireditve, ki porajajo, odkrivajo in potrjujejo na desetine glasbenikov na tem starem, Slovcem dragem instrumentu. "Frajtonerica" si je, kot potrjujejo posnetki, izborila svoj prostor tudi v našem najbolj mondenem zdraviliško turističnem kraju - v Rogaški. Na posnetkih Ivana Strmoleta glasbeniki na začetku tekmovanja, finale bo na Ljubecni.

Življenje "potem" ...

Zdravnica sem in že vrsto let delam med vami. Za ta poklic sem se odločila razmeroma pozno. Sprva sem se namreč najbolj ogrevala za študij umetnostne zgodovine, potem pa se je zgodilo nekaj, kar je popolnoma spremenilo moja hotenja.

Naj povem, da me je kljub siceršnjemu nezanimanju za tehniko silno privlačila - hitrost. Vožnja z avtom me je še najbolj navduševal. Moj oče - brez matere sem ostala, ko sem bila še majhna - je bil človek izredne duhovne širine: njegov svet so bile knjige, glasba in narava, rekla bi celo: predvsem narava. Pogosto sva se odpeljala na izlete, ki jih je imel tako rad. Toda zgodila se nama je prometna nesreča, okoliščine in dogodki po njej pa so me pretresli v dno duše ter zelo spremenili moje življenje.

Oče je odšel

Kmalu potem, ko so mojega ponesrečenega očeta pripeljali v bolnišnico, mu je odpovedalo srce. Klinična smrt pravijo temu. Ni mi moč izpovedati, kaj sem prestajala tiste ure, ko sem čakala, če se bo morda le zgodil čudež in jim ga bo mogoče le uspelo oživiti. Očitki lastne vesti, da sem si lahko miselno napravila srečo, da bom tako še brez očeta, so bili strašni. Ali bom ostala sama?

Dogajajo pa se tudi čudeži. Zdravniki so ves čas bedeli tudi nad mano in me spodbujali s

plahim upanjem. To se je uresničilo in po nekaj dneh je bil oče izven življenjske nevarnosti. Jokala sem od sreče, odšla sem celo v cerkev, ki mi dotlej ni pomenila drugega kot verski objekt, zgrajen in opremljen z več ali manj umetniškega okusa. Tokrat pa je vse to zame oživel in v polmraku svetišča sem začela razmišljati o začetku in koncu življenja, začetku in koncu časa, minljivosti. Vse to me je privedlo v odločitev: zdravnica bom.

Ko si je oče opomogel in vrnil v najin dom, so se najini odnosi poglobili, kar je vsaj mojemu življenju dajalo drugačen, bolj poglobljen smisel. Življenje nam vnaša množico vsakovrstnih izpitov, zato je tudi ta, ki sva ga z očetom preživela, vnesel vame posebno zrelost. Tako sva si vzela več časa za naravo in zase.

Ko sva se nekega poznopomladanskega večera vračala iz Logarske -hitrosti sem se po nesreči prav bala - je pogovor nanasel tudi na njegovo bivanje v bolnišnici, pravzaprav na njegovo doživetje trenutkov, ko ga "ni bilo."

"Veš, že ko si v nezavesti, te pravzaprav ni," je govoril.

Ničesar se ne zavedaš in ne veš, da si brez zavesti. Nato sem se na nek način začel "prebujati", zavedati. Komaj zaznavno, polagoma.

Prevzemati me je začela neka lahkotna breztežnost, kot da so me zapuščale in izginjale vse

obremenitve, vsa znanja in spoznanja, ki mi jih je dalo življenje.

Tako lahkotno čistega, sproščeno brezpredmetnega sem se počutil."

"Počutil?" sem vprašala.

"No, saj ni to pravi izraz za opisovanje tistega brezpredmetnega, nebivanjskega stanja v brezmejnem prostranstvu, v katerem ni bilo nič, pa vendar ni bilo prazno, ampak nekako polno - ne vem, česa. Tako čudovito prijetno se je vse to odpiralo pred mano, me breztežnega dvigalo in zabljaljo v odprtost brezmejnosti, kot da je vse vesolje pred mano. Ob tem se je "odpirala" tudi svetloba, pa ne bleščeča, temveč mehko prijetna, nekako osvežujoča, nezemska.

Tega ni mogoče izraziti z našimi merili. Vse to pa je spremljala nekakšna glasba, ki to pravzaprav ni, saj ni slišati inštrumentov niti jasne melodije. Ne glasbe ne poslušaj, ampak jo nekako vpijaš vase, kot če bi lebdel v polnem oblaku - sprejmeš jo z vso duhovitostjo.

Morda bi bilo mogoče z njo primerjati zvoke oddaljenih orgelskih tonov ali pa pesem kitov v oceanskih globinah. Čutiš jo, kako te prevzema in vsega hkrati "napaja". In tako postajaš v vsem tistem in s tistim vedno svetlejši, nekako lepši, vsa ta prostranost te sprejema vase. Edini občutek, ki bi ga smel le zelo od daleč primerjati z onim, je trenutek, ki ga doživljaš, ko se združuješ

z resnično ljubljenim bitjem.

Ko ga ni bilo

Ko se vsemu temu še niti "privadil" nisem, saj se zdi nekako neskončno, je v tisti svet začelo prodirati neko donenje, podobno oddaljeni nevihti. Vedno bolj ritmično je postajalo, primerjal bi ga s silnim bobnanjem. Neverjetno motečemu udarjanju se je začel vsiljevati nekakšen žvenket in oboje mi je zadajalo kar fizično bolečino. Kljub vsemu mojemu odporu proti tem vdiranju tujega hrupa v tisto neznano, a čudovito skladje, je bilo zaznati udarce bobnov vedno močnejše in kar vsiljivo. Temu se nisem ne mogel ne hotel podrediti, a sem bil za kaj takega prešibak. Vsa prostrana lepota se je spričo tega trušča in žvenketa počasi umaknila, razblinila. Nemočno sem tonil v preplavljajoči trušč, ki se je izkazal za postopno ponovno vračanje v "stari" svet.

Ko danes po vseh razmišljanjih gledam na vse to, spoznavam, da je bila tista neskončna lepota "tam gori" pravzaprav čas, ko me "ni bilo", klinična smrt, tisti nasilni bobni pa le zložno oživljanje mojega srca. Seveda mi samemu ni bilo moč ugotoviti, koliko časa je vse to trajalo, verjetno le nekaj daljših trenutkov. Polagoma sem se začel zavedati beline okolja, svetlobe in nečesa premikajočega se nad mano, v čemer sem začel razločevati obraze ljudi. Nekaj

časa je trajalo, da sem dojel, da sem v bolnišnici, da z mano ni vse v redu ter da se zato ukvarja in trudi z menoj zdravniško osebje. Vrnil sem se torej v to, čemur mi tu rečemo "življenje".

Do tega pogovora je seveda lahko prišlo šele tedaj, ko je oče uspel vse te vtise v svoji duševnosti urediti. Tedaj šele morda tudi zato, ko se je prepričal, da ga bom dojela. Res nisem bila več tista srednješolka, kakršna sem bila pred najino veliko preizkušnjo. Nikoli prej nisva stopila v cerkev, sedaj pa sva rada posedala tam, če le ni bilo preveč ljudi in če je bilo moč poslušati orgle in petje. Nikoli me niso učili moliti in verjetno tega tudi oče ni znal. Danes menim, da to niti ni tako potrebno, če si le sposoben čutiti in svoja čustva dobronamerno izražati svetu, ki te obdaja.

Oče z one strani

Vse to je tisto, kar me je spravilo v študij medicine in sem postala zdravnica, ki jo poklic osrečuje. Kljub vsem tegobam, ki nas ob tem obdajajo, je tu dovolj možnosti razdati se vsaj najpotrebnejšim.

Očeta danes ni več med nami. Če mi svoje izkušnje z življenjskim "potem" ne bi predstavil tako živo, bi mnogo težje prenesla njegov "odhod za vedno". Pa vendar je na nek svojstven način še vedno z menoj, morda tudi zato, ker sem sama. Mnogokrat, ko je hrup dneva že za mano, se zalotim v "pogovoru" z njim. Svoj pravi svet pa pred zunanjim skrbno skrivam, saj je bolje tako. Pa vseeno ta svet sprejemam, trudim se ga sprejemati takšnega, kakršen je, rada pa ga jemljem, če je le mogoče s tiste lepše plati. Morda že jutri vstopite v mojo ordinacijo. Vesela bom vašega iskrenega zaupanja.

Ivanka Kopač

Blišč in beda zelenega zlata. Letošnje, dvaintrideseto praznovanje hmeljarjev v Braslovčah je bilo sicer enako bučno in razkošno kot druge krat, vendar je hmeljarje odelo s skrbjo.

Cena hmelju na svetovnem trgu pada, iz nekdanjih Vzhodnih dežel je ponudba cenene hmelja že skoraj neizmerna. Slovenski hmeljarji so imeli pod hmeljem, ki ga že pridno obirajo, okrog 2.400 hektarov. Čeprav se je novoizvoljeni, prvi med prvimi hmeljarji, starešina, 57-letni Ivan Možič iz Sevnice, junaško oprijel 17-letne princese Simone Golhleb iz Gotovelj in z njo, lepotico, zaplesal v sončni dan, se letos hmeljarjem račun ne izide.

Foto: I. Strmole

■ Maja Zagoričnik: Pot v Istanbul (2)

Vznemirljiva Azija

Kako naj se je človek loti? Pred zemljevidom te neznanske celine se zmedeš. Še bolj pa si zmeden, ko si pred njenim pragom. Spominjam se, da sva bila v Ismaniji. Na onem bregu prekopa je torej Azija? Neverjetno... Pa v Nomeju, pred Beringovo ožino, da si jo lahko kar peš primahal na ameriško celino, je torej tam še vedno Azija?

Resnica, vznemirljiva resnica je ta, da je Azija blizu, neverjetno blizu nas, ali pa prav zelo oddaljena. Lotimo se je z dobrega, nam najbližjega, najbolj prijetnega, najbolj vznemirljivega konca. Torej na pot v Istanbul, na tisti Vzhod, ki so ga optimistična pokolenja krstila na Bližnjega.

Bizanc, Carigrad, Stambul oziroma Istanbul...

Taka imena je v zgodovini dobil Carigrad, eno najbolj očarljivih in čarobnih mest na svetu, mesto na vzhodu v sodobno Turčijo in Malo Azijo. V 4. stoletju je bil nova prestolnica Rimskega cesarstva in nato srce krščanskega Bizantinskega cesarstva od leta 1453. V njem si podajata roki Evropa in Azija, kajti bosporski preliv, ki deli mesto, je hkrati tudi živa vez med tema celinama.

Kakor je Bospor mrtev, tako je Istanbul živ. Vnaprej slutiš velik spektakel. Naj nosi danes še tako lep suknič, ostal jer še vedno Carigrad in Bizanc, jutrovska prestolnica.

Najlepši pogled na Istanbul je pač z vode, kjer se stikata Bospor in Zlati rog, pri vhodu v pristanišče. Mesto, ki se v redih vzpenja na svoji sivini, tvori nekakšen čudovito umazan kup. Z višave svojih sedmih gričev se vali Istanbul proti vodi, ki je resnično njegov pravi čar.

V vsaki najmanjši reži obzorja deset, dvajset, trideset mošej, poloblastih kupol med visokimi minareti, tankimi kot svinčniki, resnično tako tankimi, da jih lahko zamenjaš z ladijskimi jambori, če jih gledaš z vode. Vsega štiristopetindvajset mošej, sivih kupol.

Današnji Istanbul je hkrati moderen in večern, nastal je iz združitve razsežnega, od treh strani z vodo obdanega bazarja in buildinga odličnih mestnih četrti.

Istanbul je živahno svetovljansko mesto. Podnevi hrumi po njem avtomobilski promet, ponoči pa se od povsod oglašajo rožljanje z gorjačo in predirljivo piskanje, s katerim se naznanjajo bekci - babe (nočni čuvaji). Skozi reko avtomobilov se prebijajo prepolni taksiji - Turki ji pravijo dolmu, kar so povzeli po dolmi (polnjeni zelenjavi, značilni jedi turške kuhinje). Med mnogojezično množico se pretikajo hamali (nosači), z visoko nakopičenimi tovari, povezanimi z arkaluki (usnjanimi jermeni). Turki se zdaj oblačijo po evropsko, toda prebujanje islamskega fundamentalizma je nekaj žensk že pripravilo do tega, da so se spet zavile v vse zakrivajoče črno ogrinjalo.

V vrtincu Istikal Caddesi, glavne ulice, bobnijo drveči tranvaji, in spričo množice krog in krog na njih visečih potnikov ne razločiš, ali so rumeni; v večini sami moški. Tu je sarabanda taksijev. trobijo! Prizorček na cesti, ob katerem bi Slovenec tulil. Bencinske črpalke niso vzdolž pločnikov, ampak "pritrjene" na pročelja hiš.

Istanbul, mesto na dveh celi-

nah, del ga je v Evropi, del pa v Aziji. Okrog leta 660 pr. n. št. so tu ustanovili grško kolonijo Bizanc (Byzantion), rimski cesar Konstantin Veliki je leta 330 n. št. mesto preimenoval v Konstantinopolis (Konstantinovo mesto) in ga povzdignil v prestolnico cesarstva; leta 395 je postalo prestolnica Vzhodno-rimskega (Bizantinskega) cesarstva; leta 1453 so ga zavzeli Turki in postalo je Istanbul; od takrat do leta 1923 je bilo prestolnica turškega imperija; zdaj je največje in gospodarsko najmočnejše mesto Republike Turčije. Njegov sloves in moč, ponazorjena tudi v slovenskem imenu Carigrad, izvirata že ves čas iz njegovega položaja na stari trgovski in vojaški poti med Evropo in Azijo. Zaliv Zlati rog, ki se iz Bospora zajeda v evropski del Istanbula, velja za najboljšo naravno pristanišče na svetu. Morje je neločljiv in nepogrešljiv del mesta. Na njem se gnetejo trajekti in vodni avtobusi in ribiške ladjice. Na nekaterih ribiških ladjicah, privezanih ob obali, pečejo ribe za prigrizek mimoidočih, ribaric pa so polne svežega ulova.

Justinijanova prestolnica

Nešteta arheološka najdišča, posejana po deželi, pričajo o nenavadni zgodovini Anatolije. Zaradi njegovega strateškega

položaja so se po polotoku nenehno valila osvajalska ljudstva. Velike države Hetitov, Bizantincev in Seldžukov so bile prednice osmanskemu imperiju, iz požara prve svetovne vojne pa se je rodila sodobna Turčija.

Z obeh mostov čez Zlati rog je eden najlepših pogledov na obris mesta, ki ga oblikujejo kupole in minareti, kot že rečeno - kakšnih 500 mošej.

Sledovi rimske vojaške slave so se ohranili v delih starega mestnega obzidja, dosežki rimskega gradbeništva pa v mogočnih akveduktih in podzemnih vodnih zbiralnikih. Največji zbiralnik (Yerebatah Sarayi, to je Potopljeni palača) so pred kratkim obnovili in turisti se lahko zdaj s čolnom popeljejo po velikanskem podzemnem obokanem prostoru s 336 visokimi kamnitimi stebri.

Ko je osmanski sultan Mehmed II. 29. maja 1453 zavzel Carigrad, je prepovedal ropanje in se je odločil, da bo mesto obnovil v vsem starem veličastju.

Hagia Sofia (Sveta Zofija, Sv. Modrost) je verjetno najbolj veličasten bizantinski spomenik. Njena velika 56 metrov visoka kupola lahkotno sloni nad obsežnim prostorom, ki je bil več kot tisoč let največji sezidani prostor na svetu. Cerkev so zgradili v letih 532 - 537 na ukaz cesarja Justinijana. Bila je bogato okrašena, kakor se je

spodobilo za tako veliko krščansko svetišče. Muslimani so jo preuredili v mošejo, vendar se je nekaj srednjeveških mozaikov ohranilo; leta 1935 so jo spremenili v muzej.

V Istanbulu so množično nakopičeni vsi umetniški in zgodovinski spomeniki, od babilonskih vrčev in najstarejšega topa na svetu - v travi speče ogrske pošasti - do Sv. Modrosti, ki sta se zanjo skozi stoletja prerekala dva svetova. Zdaj torej ne pripada nikomur več, odkar je Ataturk iz nje napravil muzej. Njena sorazmerna, najbogatejša in najlepša gradiva so prišla z vseh koncev sveta - rožnati grabiti, zeleni marmorji, beneško steklo in zlato - zdaj pa se ukvarjajo tu z odkrivanjem čudovitih zlatih mozaikov, ki so skriti za muslimanskim beležem. Mistično število 107 marmornatih stebrov mora nositi stavbo.

Kot dobra turista po vrsti obiskujeva druge mošeje. Kljub sijaju Sv. Modrosti je najbolj razkošna Sulejmanija, ki jo je postavil Sulejman Veličastni (Turki rečejo: biser in diamant). Osemindvajset kupol nosijo štirje velikanski stebri, štirje stebri iz celega, zgrajeni iz rdečega porfirja efeškega svetišča. Postojmo pred Ahmedijo. Sultan, ki jo je zgradil, jo je opremil s petimi minareti, da bi prekosil četrto minaretov Sv. Modrosti. Sočasno so gradili še mnoge velike cerkve, nove mošeje. Med javnimi zgradbami iz osmanskega obdobja je znamenita in zanimiva tudi mošeja sultana Ahmeda, imenovana Modra mošeja zaradi prevladujoče barve v njenem notranjem okrasju. To mošejo je zgradil učenec velikega osmanskega arhitekta Sinana, podobna je cerkvi Sv. Modrosti in se z njo kosa tudi v velikosti.

Že leto dni po osvojitvi mesta je sultan Mehmed ukazal sezidati novo palačo v bližini univerze. V osrčju osmanskega Istanbula so tako gradili dvorno palačo Topkapi seraj, obsežen skupek čudovitih zgradb in vrtov. Zidati so jo začeli leta 1462 in je postala rezidenca

Cerkev Sv. Modrosti je spremenjena v muzej

sultanov, ki so tu živeli v neznanem razkošju, obdani z okrog 5000 stražarji in služabniki. V njej je bilo torej dovolj prostora za številno sultanovo družino in njegov harem.

Zdaj je Topkapi seraj velik muzej, eden največjih in najbolj sijajnih muzejev na svetu, in hrani osmanske zaklade, v njem so izbe s svetlimi relikvijami (imajo tudi kosme Prerokove

brade), nekdanji harem in prestolonaslednikovo bivališče, imenovano Zlata kletka.

Leta 1853 je sultan Abdul Medžit dal zgraditi novo palačo; to je Dolmabahçe seraj na obali Bospora, v katerem odsevajo nizi njenih stebrov in lokov.

Znamenit je tudi дворец Dolma Bagce - poletno prebivališče predsednika republike - s togimi mavčnimi zavesami in ves iz

belega, klesanega in tako natičkanega marmorja, da je videti kot iz sladkorja, kakor ganljive slaščice perskih slastičarn.

V treh mošejah, ki sva jih en dan obiskala, sva našela vsega dvanajst Turkov, ki so opravljali molitve. Kako smešno je obredno sklanjanje do tal v moderni obleki!

Se nadaljuje

Kantavtorska glasba na drugačen način

Trubadur s klavirjem

Te dni se v koprskem snemalnem studiu Hendrix mudi Iztok Novak - EASY, edini slovenski kantavtor s klavirjem. Kot pravi sam o sebi, se trudi s čistim, mehkim, skorajda osladnim baritonom in ob nezbežni spremljavi klavirja približati predvsem ženskemu spolu. Tej trditvi stojijo v dokaz besedila, polna romantike, blagega humorja in občutene lirike o vsakdanjih temah. Seveda bo na albumu, ki bi naj izšel pri

ZKP RTVS, ob klavirju moč slišati še obilo spremljevalnih inštrumentov in glasov, saj mu pri snemanju pomagajo številni glasbeniki, med drugimi Aleš Uranjek, Bor Zuljan in Cveto Polak iz skupine Šank Rock, Marino Dugaro in Gulio Roselli iz zasedbe Heaven X, Roki Petrovič iz skupine Night Jump, Lučko Kodermac iz Avtomobilov in Zdenko Cotič. Producent albuma je Toni Jurij.

Easya se bodo pristaši

mainsteram rock godbe, predvsem primorski, spomnili kot člana skupine Night Jump, v zadnjem času pa lahko njegove solistične poskuse vse pogosteje slišimo tudi v radijskih programih, pojavil pa se je že tudi na televiziji. Med prve večje uspehe šteje tudi prva nagrada za skladbo "Starec" na lanskeoletnem POPSI festivalu.

Če se bo Easyev glasbeni amalgam za nežnejši spol izkazal kot uspešen, bomo lahko

ZVOK IZ KONZERVE

ROŽLETOVE SANJE;

"Rožletovo stanje"; CD, MC; ZKP RTVS

Debitantski album Rožletovih sanj prinaša poleg z radijskih valov že znanih "Maribor", "Češnjev cvet" in "Tvoje učke vlažne so kot tramvaj" še nekaj pe-smi, ki kvalitativno prav nič ne zaostajajo za njimi. Osnovna glasbena orientacija je vsekakor očitna. Na albumu je zabeleženih dvanajst pesmi samozavestnega, bluesovsko orientiranega rocka. Hkrati gre za enega izmed redkih domačih debitantskih izdelkov v zadnjem času, ki se lahko ponaša z odličnimi besedili. Absolutna poživitvev v slovenskem mainstreamu.

kmalu govorili o novem vzpenjajočem se imenu na slovenski pop estradi. O svojih končnih ciljih pa Easy zaenkrat še ne govori.

OVA

<LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE><LESTIVE>

TEEN TOP 10

1. ALL 4 ONE - I Swear
2. Y N'DOUR & N CHERRY - 7 Seconds
3. STILTSKIN - Inside
4. THE PRODIGY - No Good
5. BIG MOUNTAIN - Baby I Love Your Way
6. CAPPELLA - U & Me
7. WET WET WET - Love Is All Around
8. REAL 2 REAL - Go On Move
9. C J LEWIS - Sweets For My Sweets
10. MARIAH CAREY - Any Time You Need A Friend

AMERIKA TOP 10

1. COLLECTIVE SOUL - Shine
2. WERREN G & NATE DOGG - Regulate
3. LISA LOEB & NINE STORIES - Stay
4. SOUNDGARDEN - Black Hole Sun
5. COOLIO - Fantastic Voyage
6. STONE TEMPLE PILOTS - The Big Empty
7. AEROSMITH - Crazy
8. STONE TEMPLE PILOTS - Vaseline
9. CANDLEBOX - Far Behind
10. ALL 4 ONE - I Swear

Slovenija - Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. HELMET - Milquetoast
2. CHUMBAWAMBA - Give The Anarchist A Cigarette
3. PANTERA - 5 Minutes Alone
4. PHILLIP BOA & THE VOODOO CLUB - International Mosquito
5. PRONG - Whose Fist Is Anyway
6. THE NUNS - 4 Days In A Motel Room
7. ROLLING STONES - Love Is Strong
8. KILLING JOKE - Millenium
9. MEDICINE - Time Baby III
10. NICK CAVE & THE BAD SEEDS - Loverman

Na trdi strani rocka: Rollins Band

Rock in uteži

Henry Rollins je ime, ki pooseblja brezkompromisno držo v sodobni rock glasbi. Je tudi sinonim za izrazito uspešno kariero, ki jo divji Američan gradi že vrsto let. Rollins je iz kultne figure ameriške hardcore scene postal MTV-jevska zvezda, v zadnjem času pa se je začel posvečati celo filmu.

Seveda veste, kdo je to. To je tisti mišičasti in potetovirani mož, ki je v oddaji 120 minut na MTV dvakrat zamenjal Paula Kinga. To je tudi tisti mož, ki bos ter oblečen le v kratke hlače na odru poje iz petnih žil in katerega glas zveni tako prepričljivo, da mu morate verjeti na besedo. Henry Rollins pa je tudi sicer še marsikaj

drugega.

Svojo glasbeno kariero je začel kot pevec vplivne hardcore zasedbe Black Flag, ki je v začetku osemdesetih z Minor Threat, Bad Brains in drugimi hardcoreovskimi skupinami definirala takoimenovani Washington D.C. zvok. Rollins je bil svojim privržencem že v tistih časih več kot le frontman v rock bendu. Bil je tudi besni glas generacije, ki se je vzrajno prebijala skozi življenje, ne glede na bolečino in navidezno brezizhodnost. Po razpadu Black Flag je osnoval svojo zasedbo, Rollins Band, s katero je nadaljeval in tudi presegel slavo prejšnje skupine.

Rollins je svojo življensko

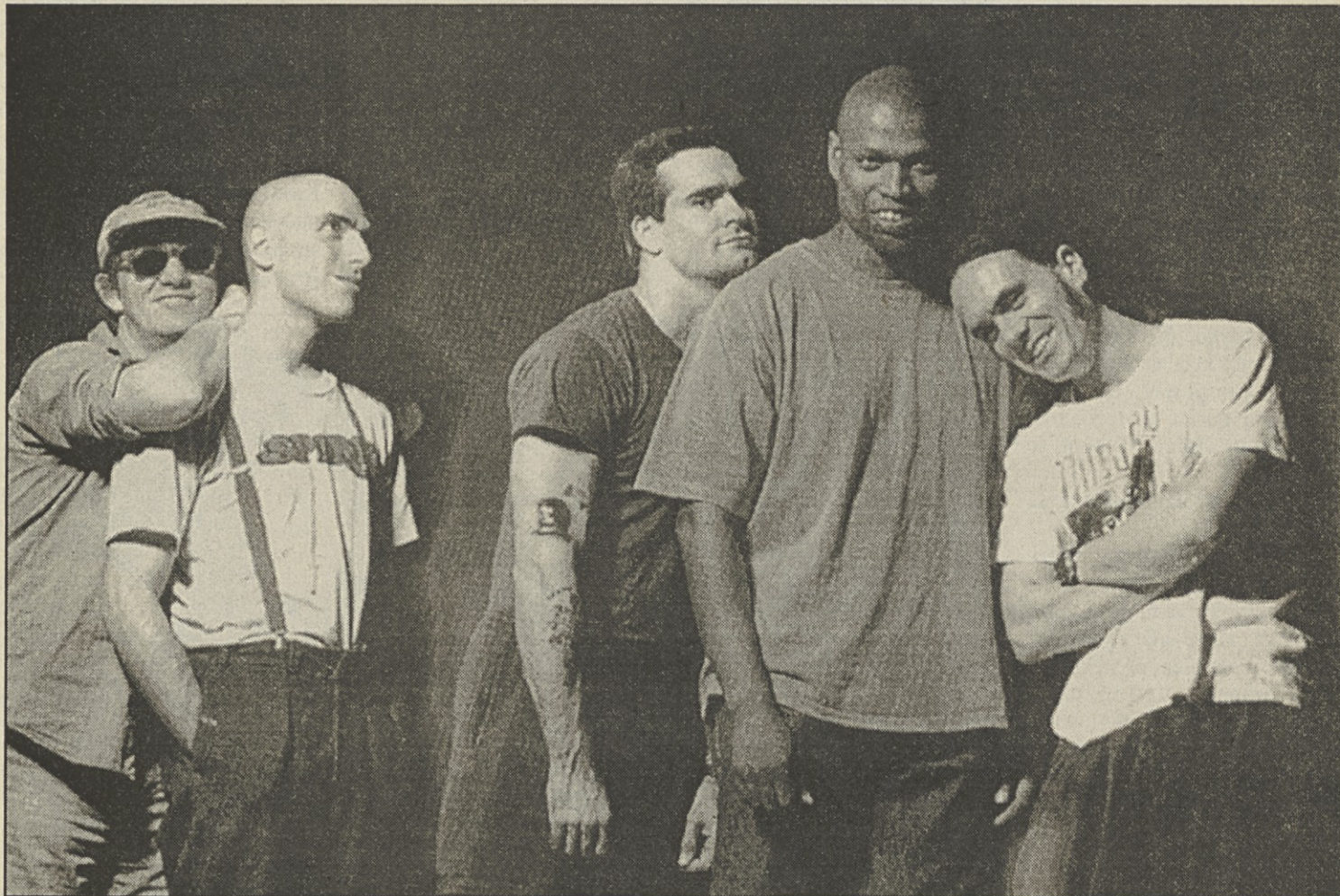
filozofijo namerno zreduciral na črno in belo, na dobro in slabo. Tako lahko pokončno prenaša še tako hudo trpljenje, ki ga v njegovi mladosti ni bilo malo. "In za poraz ne moreš kriviti nikogar drugega razen sebe," pravi Rollins, sicer večni garač, ki se poleg petja in pisanja pesmi ukvarja še s pisanjem in izdajanjem knjig ter delom na odelku za iskanje novih skupin pri novi založbi One.

Pred kratkim je pri založbi Imago izšel novi, šesti album njegove skupine z naslovom "Weight". Eden izmed pomenov te besede je tudi "utež", kar nikakor ni slučajno, saj je Rollins zagrizen bodybuilder. Po zamenjavi basista v maju lan-

skega leta se je skupina zaprla studio, kjer je začela ustvarjati nov material. Nato so odigrali nekaj koncertov kot predskupina Pearl Jam v Ameriki, kakor tudi nekaj evropskih datumov. Zatem so v kraju Myers v Kaliforniji najeli ranč Echo Creek, kamor so vselili studijsko opremo in izgotovili omenjeni album, po Rollinsovih besedah, najboljši do zdaj.

V okviru promocije novega albuma, ki ga je sicer moč dobiti v prodajalni REC REC v Ljubljani in v vseh trgovinah, ki jih oskrbuje distribucija NIKA, se bo Rollins Band ustavljal tudi v Ljubljani in sicer 12. 9. v ljubljanskih Križankah.

OVA

Kako do svetovne slave

Zajtrk pri keglju

Obisk pri svetovnih prvakinjah: ko se roka nategne do kolen

KK EMO - ETERNA že nekaj let priprave za sezono opravlja v dveh ciklih. Letos so se kegljavke pripravljale na Rogli od 4. do 7. in od 11. do 14. avgusta. Na Rogli so bile brez Marike Kardinar, ki je bila v juliju operirana. Deus ex machina kluba, Lado Gobec, je zadovoljen s pripravami.

Mala laž za eno jajce

Zajtrk na Rogli. Ruski bife. Okrog velike mize se vrstijo športniki in športnice in si nalagajo hrano na krožnik. Pogled obstane na kegljavkah. Prisluhneš in slišiš zanimive pogovore in dialoge. "Saj Ladota še ni, si bom vzela trdo kuhano jajce, čeprav jih je prepovedal.";

"Mira, ne mi reči, da kontroliraš mleko, če slučajno ni kakšno zrnce kumine zašlo vanj?"

"Eh, kaj potem, če mi je rekel, naj pazim na težo, tole šunkico in sirček si bom še naložila.";

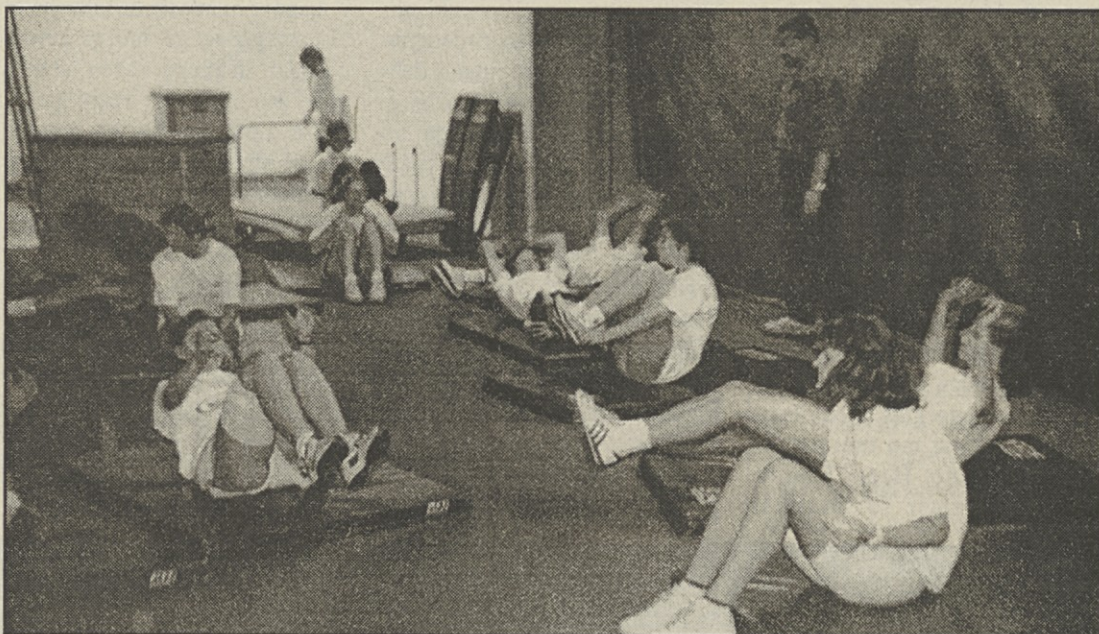
"Vesna, kar naloži si, preveč suha si.";

"Metka, ti bi še za zajtrk najraje jedla ribe, kajne?";

"Biserka, saj vem, da si vegetarijanka, ali te nič ne zamika kakšna klobasica namesto te ptičje hrane?";

"Bojan, spet si si preveč nadeval. Poglej Ladota, nima nič trebuščka.";

"Kaj te briga, saj ves čas treniram z vami, bo trebuh že izginil!" ...

Priprav na Rogli so se udeležile skoraj vse tekmovalke Kegljaškega kluba EMO ETERNA iz Celja, ki ima v svojih vrstah šest članskih, dve kadetski in dve mladinski reprezentantki.

Na Rogli je manjkala Marika Kardinar, ki okreva po operaciji.

Kdo ima koze?

Marija Krneta je prvi dan

priprav dobila visoko temperaturo, zato se je vrnila domov. Kasneje se je izvedelo, da je obolela za vodeni kozami, zato se je pričelo mrzlično sprševanje vseh udeleženk priprav,

katera je že prebolela to bolezen. Kar malce panike je bilo, ko se ena izmed kegljavk in njena mati nista mogli dogovoriti o tem. Mati je namreč trdila, da je punca kože že prebolela, sama pa ni bila prepričana o tem. Katja Ledinek pa se je prvi dan drugega ciklusa priprav pri sprostitvenem treningu poškodovala, tako, da jo je Lado Gobec "odpremil" k Rudiju Čajavcu, strokovnjaku športne medicine v Celju. Po vesteh, ki so jih dobili iz Celja, si je Katja pri tistem nesrečnem padcu nalomila rebra.

Treningi na Rogli, po deset v tri in pol dnevnem ciklusu, so bili dokaj naporni. Po besedah Lada Gobca je četrti, peti dan priprav najhujši, dekleta so utrujena, zato so se v vodstvu kluba pred leti odločili za dva krajša ciklusa. Ciklus prične na četrtek popoldan, v nedeljo popoldan pa so dekleta že doma pri družinah.

Garanje za crkniti

In kako poteka dan na pripravah? 7.15 - 8.15 trening na prostem; 8.30 - 9.15 zajtrk; 9.15 - 10.50 počitek; 10.50 - 11.30 ogrevanje na prostem ali v dvorani; 11.30 - 12.00 trening z utežmi; 12.00 - 12.45 sprostitveni trening in stretching; 13.15 - 14.00 kosilo; 14.00 - 16.30 počitek; 16.40 - 18.30 trening v dvorani; 18.50 - 19.15 trening v bazenu; 19.45 - 20.30 večerja; 20.30 - 21.00 analiza treningov; 22.30 spanje.

Za treninge sta vseskozi skrbela glavni trener Lado Gobec in kondicijski trener Bojan Bajec. Slednji je na priprave vzel s sabo dveletnega sina Vida, ki je ves čas priprav z neverjetno energijo tekal okrog, treniral s kegljavkami, vozil strežne vozičke po restavraciji in podobno. Lado Gobec je, ko ga je opazoval, večkrat zavzdihnil nekaj v stilu "ko bi le punce imele toliko energije".

Besedilo in fotografije:
Mitja Ocvirk

Kdo bo žvižgal nogometašem?

Nova doba objavlja seznam sodnikov, ki bodo sodili slovenskim prvoligašem v 4. krogu slovenskega nogometnega prvenstva, ki bo v soboto, 27., in nedeljo, 28. avgusta.

TEKMA	GLAVNI	STRANSKA	DELEGAT
Vevče Donit filter : SCT Olimpija	Salkić,	Govedrevič, Avdagić,	Šoštarič E.
Gaj Kočevje : Rudar Velenje	Turk,	Žohar, Zbičajnik,	Tomšič R.
Primorje : Maribor Branik	Beton,	Žunič, Mohar,	Šajn V.
Mura : Izola	Horvat D.,	Gliha, Vujasin,	Rajh J.
Korotan Suvel : Jadran Dekani	Klinc,	Žitnik, Kodrič,	Tauzes V.
Istrabenz Koper : Beltinci	Mitrović,	McDowell, Radić,	Torkar J.
Biostart Publikum : Hit Gorica (26.8.)	Tabar,	Vidali, Durmić,	Pahor D.
Železničar AM Cosmos : Živila Naklo	Jakopiček,	Borošak, Krenker,	Gustinčič I.

Na tekmah osmine pokala Slovenije, ki bo v sredo, 31. avgusta, in četrtek, 1. septembra, pa bodo sodili:

31. 8.

Maribor Branik : Gaj Kočevje	Žunič,	Beton, Šturm,	Botjak J.
Caissa Aluminij : SCT Olimpija	Borošak,	Turk, Žohar,	Torkar J.
Mura : Korotan Suvel	Rauković,	Strigl, Živković,	Čeh V.
Biostart Publikum : Živila Naklo	Žerak,	Hvalič, Fon,	Pavc V.
Hit Gorica : RCS Gramatex Turnišče	Vidali,	Treskavica M. Volaš,	Tomšič J.
Rudar Velenje : Primorje	Jamšek,	Jakopiček, Novarlič,	Berčnik E.

1. 9.

Beltinci : Dravinja	Kandare,	Salkić, Avdagić,	Krajnik J.
Bilje : Izola	Špiler,	Vozlič, Babič,	Vrenk D.

Prekletstvo Bajage

Ipak je malo ostario u međuvremenu, al' to ništa ne znači

Mislila sem, da je dober fotkič tisti, ki gre dan prej na prizorišče, se spozna s folkom, ogleda teren in podobne fore, potem počaka na bend, ga malo intervjuja, malo škljoca med nastopom in pije z njimi preden gredo domov. Ma jok! Najprej mi odpovejo koncert, ker se vlije, potem jih celo noč zalezujem po Evropi, naslednji dan me šele po pol ure spustijo nazaj notri, ker je nekdo založil zapisnik o novinarjih, nato pa še crkujem od mraza. Za nameček se je moj najljubši fotograf pokazal nekje

med koncertom, naredil par fotk in se spet mirno vrnil k ženi. Očitno nikjer več ne cenijo poglabljanja v delo.

Momčino Bajagič in njegovi Instruktori, ki jih dvestoodstotno vsi poznajo (zdaj jih tudi jaz), je bil s plakati najavljen že na začetku šolskih počitnic. Folk na Špici, kamor vestno moja sestra zahaja vsak večer in kjer imajo najcenejši gin - tonik, je teden prej govoril samo še, kdo jih pozna in kdo jih je že srečal. Osebnost sem morala poslušati predvajanje nji-

hove kasete (Zbrana dela, ali pa v zadnjih petih letih niso nič izdali) vsako jutro in vsak večer. Ni čudno, da nam je maček pobegnili. Toda kolikor mi že ni pri srcu balkanska muzika, moram na skrivaj priznat, da sta "Plavi moj safiru" in tista - Nebo je nočas ogromno... za ta del Evrope kar prvorazredna štiklca. Okusi so seveda različni. Tako jaz torej že v četrtek zvečer preverim, kje bo kaj stalo, v petek pa grem na klasični del- pecanje varnostnikov. Tako nimaš komplikacij s fotkanjem na odru. Vse je bilo že lepo pripravljeno, okoli mene so brencljali človečki v BAJAGA srajčkah in oranžno fluorescentni varnostniki (četrdeset komada), spila sem svojo običajno dozo in že nekajkrat za vajo preplezala ograjo, moj Nikonček je komaj čakal, da bo začel z akcijo, ko se je zablistalo... In tap... tap... tap, tap, tap! Ajde, kiša! Padaj, padaj!

Špica je končno prišla na svoj račun kar se megakoncertov tiče

Deževalo je ravno toliko, da so odpovedali, potem je bilo ves ostali večer sorazmerno suho. Nekdo mi je povedal, da se je podobno zgodilo tudi s Parnim Valjakom. "Prekletstvo Bajage - prvi del." Fantje okoli mene so začeli množično staviti, če bo jutri isto, ali imajo Srbi kaj sreče.

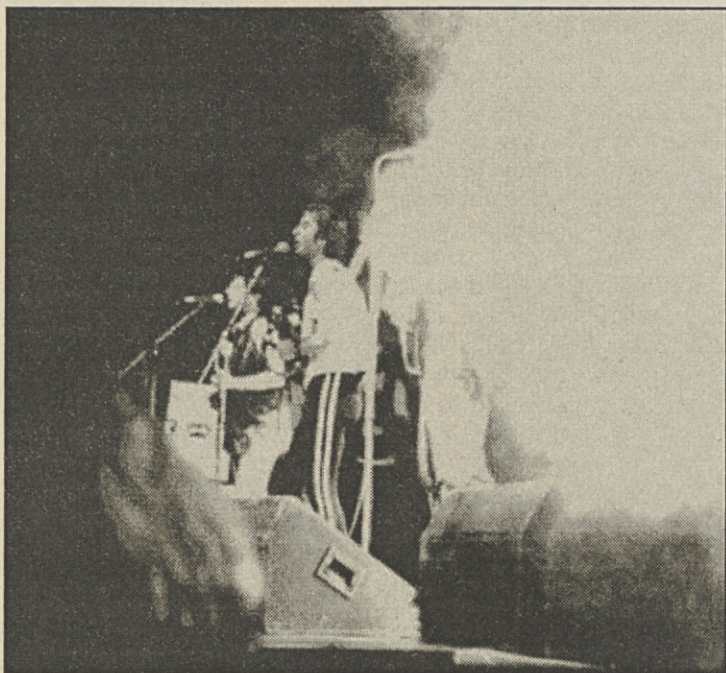
Srbi imajo kar nekaj sreče. Došla subota i jovo na novo. Back

to Špica. Razlog, da nisem že prejšnji večer opravila portretiranja in razgovorov, se skriva globoko v srcu. Obtičala sem s tremi prijaznimi varnostniki, ki so imeli nekaj dni nazaj opravka z mojim vrlim bratom. Uspeli so me prepričati, da je Bajagič najbrž že v Ljubljani, pa je imel z vso svojo bando večerjo v sosednji sobi. Žal mi je, malo sem že zarjavela. Ampak v soboto sem pa prišla do njih! In spregovorila sem nekaj prijaznih besed. Prva stvar, ki mi jo je eden izmed njih rekel, je bila: "Svobodno si lahko prostaška." Tisti bizgo od varnostnika me je potem nagnal iz backstagea ravno, ko so prinesli papico.

Kar se koncerta tiče, je bil za večino ljudstva v mikicah jako dober, za tiste pa, ki nismo imeli dolgih rokavov in 0.1 alkohola v krvi, je bilo samo O.K. Edina res neverjetna stvar, ki mi bo dolgo dolgo ostala v spominu, je bil naval k odru, ko se je začela tista "Kuda si pošla sa tim tammim očima..." Takrat so začele ženske kričati in mimo mene je švignila celotna masa, da so lahko potem, združkani ob oder, peli zraven njega PLAVI MOJ SAFIRE...

Od korakanja z ene strani pododnja do druge nisem imela nič boljšega za početi kot to, da sem fotkala in kljub tresavici od mraza sem uspela nekaj ustvariti. Naslednji dan so me takoj zasuli s klici, če prodajam fotke. Odvisno od cene, dragi moji. Šef varnostnikov mi je za dobro fotko ponudil pet jurjev.

Nina

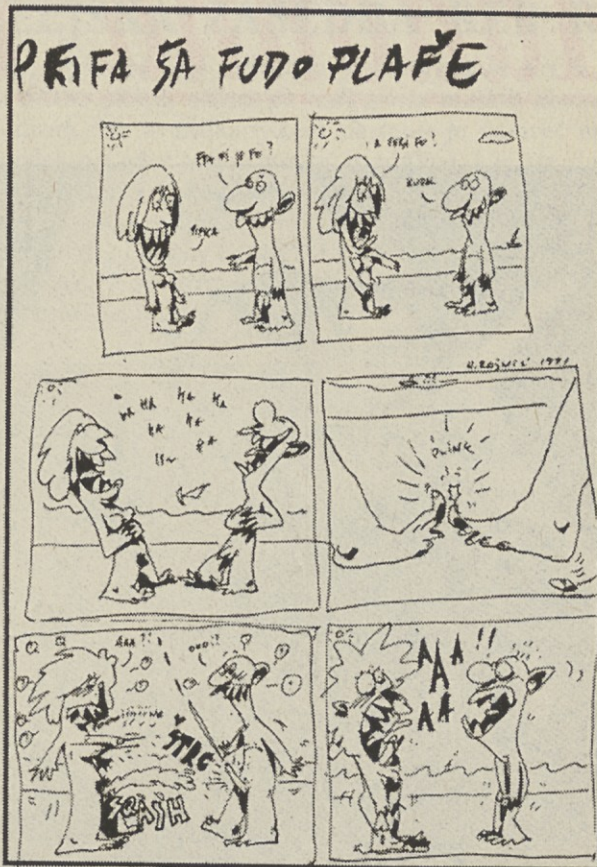

UNITED FUMADORSSSS

...se imenuje knjiga, v kateri so združili moči trije odlični in odštekanisti istrski umetniki. Franci Blašković, sicer znan kot človek, ki stoji za glasbenim imenom Gori Uši Winnetou, pi-

satelj Budimir Žižović in stripovski karikaturist Nadan Rojnić so v knjigi zbrali nekatere izmed svojih del, s katerimi na zelo izviren in neposreden način kažejo utrip istrskega umetniškega podzemlja. Knjiga je izšla že lansko leto v omejeni nakladi, do danes pa je med mladimi postala dragocen kulturni zbirateljski predmet, ne le v Puli, kjer je izšla, temveč tudi povsod, koder veje duh sodobne Istre.

“KDO JE ZDAJ TUKAJ IDIOT ?!”

so se na A&M festivalu v Puli spraševali Fritz in Sale (levo in desno) iz skupine KUD IDIJOTI ter strip-maestro Nadan Rojnić (v sredini). Po treh dneh težje, vendar prijetne intoksikacije z istrsko malvazijo ter goro hrvaških in slovenskih rockovskih skupin ugotavljamo, da lahko neposreden odgovor na gornje vprašanje nevede podajo predvsem tisti, ki bi lahko bili tam, pa tega niso storili. Yes!

Mama za reklamo

Tudi Sacha Newley stopa na pot slave, vendar ne na filmu, kot njegova mama Joan Collins, pač pa v umetnosti. Osemindvajsetletni Sacha postavlja svoje slikarske razstave po najbolj monde-

nih mestih, njegovi eksponati gredo vse bolj dobro v denar. Oče in mati sta ponosna na sina, najboljšo reklamo pa mu seveda dela Joan, ki pripelje na razstave bogate kupce iz show biznisa.

Madonna in podivjanci

Obseden režiser je prignal svojo filmsko ekipo in gledalce do norosti: Režiser Abel Ferrara je posnel razuzdano hollywoodsko dramo “Snake Eyes” (Kačje oči)

Dve novici o tem filmu - dobra in slaba. Najprej slaba - v filmu igra Madonna; in dobra - Madonna je še najboljša v tej pretenciozni psihodrami newyorškega podzemnega režiserja Abela Ferrare. Dobila je vlogo, kakršno si je od nekdanje želela - zaigrala je igralko, in to takšne vrste, ki bi bila za vlogo pripravljena stradati, ali štiri dni prebiti brez spanca, če bi kje v scenariju pisalo “zehati”.

Zgodba govori o režiserju, ki spre igralce v ekipo med sabo, medtem ko poskušajo pred kamero zaigrati prepirljiv zakonski par. Kot se pogosto zgodi v filmu o filmu, kmalu nihče več

ne ve, kaj je res in kaj je igra. Igralce grabi histerija, blaznost, režiser se zapije, prične se kurbanje, ljubosumje, čutnost, globoka čutnost.

“Pronicljiva, dramatična, pogosto tragična,” tako ocenjuje Ferrara zgodbo, v kateri se je v vlogi režiserja izkazal Harvey Keitel. Madonno pa katolištvo v njeni vlogi premetava kot tenis žogico skozi osoren, grob scenarij. Po filmu “Bad Lieutenant” je Ferrara že pridobil status kulturnega režiserja. S tem filmom je želel sporočiti, da ni samo avtodestruktiven, temveč je v njem strast velikega umetnika. Vendar je v breznu svojih pomanjkljivosti precej štorast.

Pojdi O. J., pojdi!

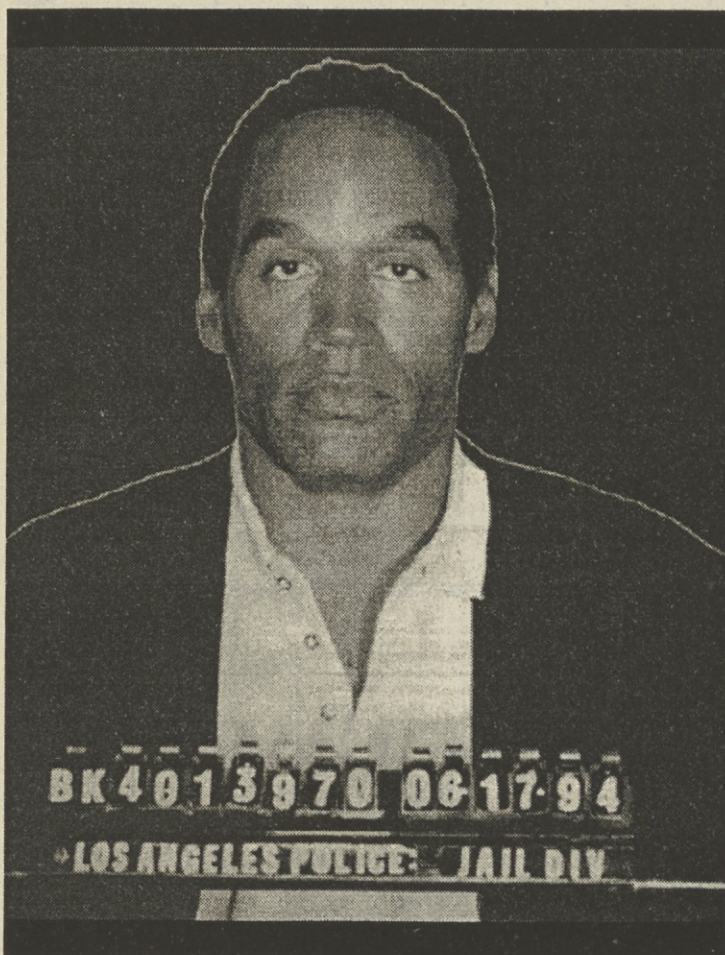
Tako so mu prigovarjali njegovi oboževalci, ko je pred policisti bežal po Združenih državah. Bivši nogometaš, do pred kratkim uspešen na televizijskih ekranih, 47-letni O. J. Simpson je kmalu po krutem umoru svoje žene Nicole priznal krivdo. Priprli so ga na podlagi samomorilskega pisma namenjenega nekemu prijatelju.

Kot glavno sled je pustil okrvavljeno rokavico ter originalen nemški nož "Stiletto", s katerim sta bila umorjena njegova bivša žena Nicole in njen znanec Ronald Goldaman. Simpson ima alibi, zato mu ničesar ne morejo dokazati.

Začasno je v priporu,

kjer čaka na sojenje, ki bo 19. septembra. Izgubil je vsako zanimanje za karkoli. Edino, kar mu je še pomembno, sta njegova otroka, 8-letna Sydney in 5-letni Justin. Za zdaj živita pri Nicolinih starših, a če bo O. J. sodbo dobil, bo s tem dobil tudi otroka. Kakšno vlogo ima njun oče pri smrti njune mame, jima še prekrivajo, a verjetno tako dolgo ne bo šlo.

V nekdanji srečni družini je prišlo do tragedije, o kateri govori vsa Amerika in piše ves svet. Večina belih prebivalcev Amerike je naperjenih proti njemu, vendar jih kar 63 odstotkov verjame, da ga bo sodni senat oprostil.

CELJSKA ZASEDBA REB REP,

oziroma lepši del tega ansambla je na festivalu Art & Music v Puli očitno užival, očitno pa tudi gruča moških oboževalcev pod odrom. Na kvalifikacijskem nastopu je namreč neznan oboževalec na oder vrgel moške spodnjice, kar sta dami na sliki pospremili s koketnim nasmehom.

Sicer pa so se v finale festivala poleg Reb Rep uvrstili še HAZE iz Pule, odlični FANCY LAZY, ter končni zmagovalci DIK'OBRAZ. S pregovorno skromnostjo še dodajamo, da je šlo za žurko sezone.

Sedem svetovnih čudes

Jumbo 747, super računalnik NASE, vesoljski teleskop, potlej egipčanske piramide, elektronski mikroskop, človeška genetska mapa, kontracepcijska tableta je sedem novih svetovnih čudes, kakor jih je razporedilo osemdeset uglednih osebnosti. Z njimi so zamenjali čudesa starega

sveta (babilonske viseče vrtove, Dianino svetišče, grobnico kralja Mavzola, Zeusov kip, svetilnik v Aleksandriji in Kolos z Rodosa, razen piramid).

Nekateri so med njih želeli uvrstiti tudi Arnolda Schwarzeneggerja, ki bi lahko najbolje zamenjal rodoškega kolosa.

NAGRADNA KRIŽANKA ■ NAGRADNA KRIŽANKA

PRIROČNIK Z NASVETI ZA ODPRAVLJANJE JEZIKOVNIH BARBARIZMOV						11. MESEC V FR. REVOLUCIJSKEM KOLEDARJU	GOSTINSKI OBRAT OB AVTOCESTI	ČEŠKO EKONOMIST SIK	HRVAŠKO IGRALEC (IVO)	FRANCO NERO	ČLOVEK Z EDETIČNO SPOSOBNOSTJO	BRINETA	AMERIŠKO SKLADATELJ COPLAND
OZRAČJE													
SPOLNA ZRELOST ŽE NA STOPNI LČINKI													
HROŠČ NA TRTI										POKLON			
										RICHARD STRAUSS			
NAZV								LESNATA RASTLINA Z DEBLIAMI IN VEJAMI					
STEBLO ŽIT IN TRAV								ANG. FZIK (FRANCIS W.)					
								SOONIK V GR. MIT.					
ANTON DERMOTA							RAJNO RANFL			IVAN LENDL			NOVA DOBA
PORTUG. VODITELJ							PERJE PRI REPI			ŽILA ODVODNICA			
SESTAVIL SIMON BIZJAK	PRETRANO VARČNA ŽENSKA	VISOKO ZIMZELENO AVSTRALSKO DREVO	VARUH, ZAŠČITNIK, ZAVETNIK	STOLETJE, VEK	MESTO ROMEA IN JULIJE				LUKA V IZRAELU				HIŠNI BOG PRVI ST. PIMLJAVNIH
					KAHADSKI POLOTOK				SLOVNOV CEKAN				
STAREJŠA SL. PEVKA (MAJDA)					GL. MESTO BEOTLE						SILVAN LJULIK		
											JAP. POLITIK (MAJATA)		
MALARIJA ČETRTRINICA							NAČIN METODE BOJEVANJA						
GEOMETRJSKO TELO, OSMEREK							TELEVIZIJSKA KAMERA	RAZNAŠALEC MLEKA					
DVOJICA				REKA SKOZI VINKOVCE				PRITOK RENA V ŠVICI					LASTNOST ČLOVEKA, IO NE MORE SPREGOVORITI
				DŽEMU PODOBEN NAMAZ				ANTON INGOLJC					LJ
$\frac{1}{3}$										VZORNIK			
										IVAN GROHAR			
MAKUSA OKENSKA ODPRITINA					RADU		PREBIVALCI LITVE						
					DIAPOZITIV		- - - IN JANG						
JOŽE PLEČNIK			RDEČENJE					SUROVINA ZA BARVILA	GALU			EVGEN JURIC	
			IZDELOVALEC OROŽJA									STAR GERMAN	
DEMOKRATOVA TEORIJA, ATOMIZEM									ORANJE	SAKSONEC	JAPONSKA NABRALIJA BISEROV		
ZMES PRAHI, DIMA, IZPUŠNIH PLINOV V OZRAČJU NAD INDUSTRIJSKIMI MESTI	MADRISKO ŠP. KLUB					KRAŠKA PLAINOTA V Z. SLOVENIJI					ZDRAVILLO		
	PRIPRAVA ZA PISANJE					PISMA PSOV					IZSTOP ORGANA HERNIJA		
MOŠKI, ŽENSKI, SREDNJI (SL.)					IZTOK MLAKAR		ČUDEŽ						BIHLJSKI OČAK
							PLES						
REKA SKOZI MEŽICO					ŠVEDSKI ZUMITELJ (ALFRED)				SL. PESNIK GREGORČIČ				
					ANCONA				ZORN ANDERS				
OKUSNA MORSKA RIBA					GLAVNO MESTO FRANCIJE					AM. METALNA VRV Z ZANKO			
HRVAŠKI TENISAČ, IVANIŠEVIČ					NOČNA PIVAČINA					NEKDANJI PREDSEDNIK ZS MARKOVIČ			

Oven: Čaka vas najsrečnejši ljubezenski teden. Za nobeno ceno ne smete izpustiti priložnosti, da spoznate zanimivega človeka, zbližajta se, zabavajta. Možne so strastne avanture in resnično uživanje z ljudmi, ki so okoli vas. Počutili se boste privlačni. Srečne številke: 1, 6, 8, 10, 17.

Bik: V teh precej bolj mirnih dneh se vam lahko zgodi, da padete v neprijeten položaj. Prepirljivi boste, trmasti in napeti. Možni so resnejši zapleti z zdravjem, vrnitev kakšne stare bolezni. Več se ukvarjajte z drobnimi stvarmi, s svojim videzom. Srečne številke: 2, 3, 4, 9, 18.

Dvojčka: Za tistega, ki se še ni odpravil na počitnice, je sedaj pravi čas. Preživeli jih boste razburljivo. Sedanja poznanstva in vezi bodo morebiti zelo pomembna v prihodnosti. Venera vas kliče in na zmenkih boste blesteli s svojim šarmom. Srečne številke: 3, 5, 8, 11, 19.

Rak: Ne boste se mogli ogniti denarnim poslom, naložbam in računom, vendar boste imeli srečno roko. Velik priliv denarja boste izkoristiti za preurejanje doma. V ljubezenskem življenju se boste odločili za varno razmerje. Zbližali se boste z materjo. Srečne številke: 1, 6, 9, 12, 13.

Lev: Pred vami je prava poletna zabava, še posebej, če praznujete rojstni dan. Precej boste priljubljeni v krogu svojih znancev, sijajno jih znate zabavati. Prijatelj navet vam bo zelo koristil. Mnogo lahko pričakujete od potovanj in ljubezenskih iger. Srečne številke: 2, 7, 10, 13, 16.

Devica: Mnogi med vami se boste zaprli v svoj ozki krog, vendar ne boste osamljeni, saj imate nekaj res dobrih prijateljev. Potrebujete mir in samoto, nekaj zaradi poslovnih obveznosti, še bolj zaradi duševne utrujenosti. Finance se hitro izboljšujejo. Srečne številke: 3, 4, 8, 9, 14.

Tehtnica: Venera je na pohodu, zato vas čaka prijeten teden. Zabavajte se, delajte tisto, kar imate radi, prijatelji in potovanja naj bodo na prvem mestu. Uresničili se vam bodo nekateri načrti in veselili se boste prihodnosti. Nova zveza. Srečne številke: 2, 5, 6, 10, 18.

Škorpion: Če se boste sprijaznili s stvarmi, ki vas bodo doletele, bo teden še kar srečen. Nadrejeni v službi bodo od vas mnogo zahtevali, pričakujete lahko prepire bodisi s šefom bodisi z očetom. V ljubezni bodite strpni, da ne boste kaj pokvarili. Srečne številke: 1, 2, 3, 7, 12.

Strelec: Vaše zdravje je precej ogroženo, pazite se poškodb in izogibajte se stresom. V ljubezni ste zajeli svež veter, vezi s tujino in potovanja bodo razburljivi, prijateljeva pomoč bo dobrodošla tako pri profesionalnih kot zasebnih odločitvah. Srečne številke: 4, 5, 9, 13, 17.

Kozorog: Kakšnih pretresljivih dogodkov ni pričakovati, več se boste ukvarjali s poklicem, možni so neprijetno zapleti, še zlasti, če je na čelu podjetja ženska. Denarja nimate ravno v obilju. Ne pretiravajte s čustvenimi izlivi, lahko se maščuje. Srečne številke: 1, 3, 6, 15, 23.

Vodnar: Vaše ljubezensko življenje je še vedno na preizkušnji in precej zamotano. Toda stvari le niso tako črne, pogledajte jih z njihove lepše strani, ne prepuščajte se črnim mislim. Pričakujete lahko potovanje v tujino. V službi ste zares potrebni spremembe. Srečne številke: 2, 7, 8, 12, 23.

Ribi: Pred vami je čisto vsakdanji teden, lahko pa se pojavi tudi kakšen problem, prepir v hiši. Ribe se bodo tačas posvetile svojemu zdravju in zunanemu videzu, privoščite si obisk frizerja ali lepotnega salona. V ljubezni boste nekoga zelo potrebovali. Srečne številke: 4, 9, 10, 18, 26.

Pri žrebanju rešitev nagradne križanke bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih bomo v uredništvu prejeli najkasneje do četrтка, 1. septembra 1994 do 12.00 ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 17.

Izmed pravilnih rešitev bomo izžrebali naslednje nagrade:

1. nagrada: Darilni paket Grafike Gracer v vrednosti 5.000 tolarjev
2. nagrada: Knjiga Nade Klaić "Zadnji knezi Celjski v deželah sv. krone"
3. nagrada: četrletna naročnina na časopis Nova doba

Pri razpisu v številki 32 nam jo je zagodel tiskarski škrat. Samovoljno je pomaknil rok za oddajo rešitev še za en teden naprej. Zato bomo počakali do roka, ki ga je določil škrat in žrebali rešitve križank 15 in 16 skupaj. Prosimo za razumevanje.

Nagradna misel iz križanke - nadaljevanke št. 2:

ŽENSKA JE KOT UGANKA. KO SMO JO ENKRAT RAZREŠILI, NAM PRENEHA UGAJATI.

Žreb je med reševalci, ki so pravilno rešili križanko - nadaljevanke št. 2 izbral Jelko Gregorič iz Srednje vasi 1, 61318 Loški potok, ki bo 6 mesecev brezplačno prejemale časopis Nova doba.

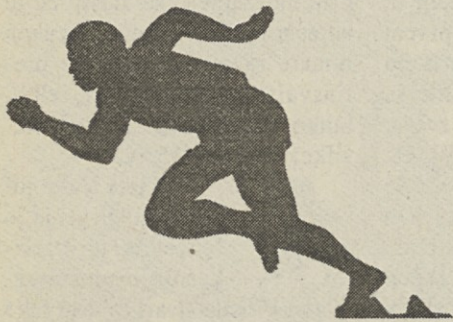
NAGRADNI KUPON ŠT.17

PRIIMEK IN IME:

ULICA:

POŠTA, KRAJ:

PRIPRAVLJENI,

POZOR,

AS!

AS • informacijski center

Ste se dobro pripravili na današnja tekmo?

Tokrat je še posebej zahtevna. Težko je doseči zmago. Zmago na trgu. V poplavi ponudnikov ne zadostuje samo dober izdelek ali storitev. Treba je storiti nekaj več. Tudi uvodna promocija večkrat ni dovolj. Razmere na trgu se namreč tako hitro menjajo, da se je treba neprestano prilagajati.

Da bi potencialne stranke seznanili z novostmi, ki jih ponujate, potrebujete **medij, ki ne zaostaja**. Medij, ki je stalno na tekočem: 24 ur na dan, 7 dni v tednu, 365 dni v letu.

Prav to ponujamo! **Informacijski center As** je nov slovenski informacijski center ponudbe in povpraševanja po izdelkih in storitvah. Do informacij je mogoče dostopati enostavno in hitro - **prek telefaksa**. Zato je odprt najširšemu krogu podjetij in obrti, ki lahko do centra dostopajo kadarkoli. Potrebno je le vzpostaviti telefonsko zvezo in oglasil se bo odzivnik, ki vodi skozi možnosti, ki jih lahko izbiramo s pomočjo tipkovnice na telefaksu. Na koncu pritisnemo še tipko "start" in že smo na cilju: prejeli bomo faks **z natanko tistimi informacijami**, ki smo jih zahtevali.

Škoda pa bi bila, če bi nekdo zahteval informacije o izdelkih, ki jih vi ponujate - pa vas v centru ne bi našel.

ZATO NAS ŠE DANES POKLIČITE IN ZAHTEVAJTE PODROBNE INFORMACIJE O POGOJIH OGLAŠEVANJA!

Abraxas d.o.o., Ljubljana, Dunajska 7
tel.: 061 / 301-495
061 / 1321-121
int. 202, 234

BRALCEM NOVE DOBE DODATEN 10% POPUST

Želimo, da nam ponudbo Informacijskega centra As podrobneje predstavi vaš zastopnik. Če se bomo odločili za enoletni najem oglasnega prostora, bomo poleg 30% popusta v prednaročilu izkoristili še dodaten 10% popust in prejeli praktično nagrado.

PODJETJE:
KONTAKTNA OSEBA:
NASLOV:
TELEFON:

Kupon pošljite na zgornji naslov.

Naučil se bom jahati

Pri Goleževih na Brezovi pri Šmartnem v Rožni dolini je vse kot v pravljici. Hiška na hribčku, hlevček za konje in seveda konji, ob vznožju se razprostira jezero. Prijazno so nas sprejeli oče Simon, strokovnjak za konje, mama Martina, ki skrbi za vse drugo, hči Martina, študentka tretjega letnika agronomije, ter najmlajši, 4-letni Igor, ki pa se zabava z dvema ljubkima kužkoma.

S konji se pri Goleževih ukvarjajo od nekdaj. Pred dvema letoma so se odločili za konjerejo in sedaj so lastniki devetih konj, od tega jih je šest usposobljenih za ježo. Letos organizirajo tudi jahalno šolo. 35 - urni tečaj jahanja, ki se je pričel 15. avgusta, je namenjen začetnikom - ljubiteljem konj. (Ne bojte se, niste prepozni!)

Naučili se bodo samostojne ježe in pridobili znanja o ravnanju s konji, njihovi negi, prehrani, vpregi, spoznali pomemben delček psihologije konj in še marsikaj. Cene tečaja so zelo ugodne in seveda konkurenčne, plačati je možno v dveh obrokih. Tečaj je namenjen odraslim, prava posebnost pa bo tudi tečaj za otroke, kamor bo mogoče vpisati otroke od petega leta starosti naprej.

Tečaj je priporočljiv za vsakogar, ki ima rad konje, predvsem pa za otroke in starejše, oziroma preobremenjene, saj je jahanje v naravnem okolju učinkovita sprostitev na svežem zraku. Če se boste odločili prijavit, ne pozabite: Konj ne mara zoprnega hihitanja!

Jasmina Petek

Foto: Jasmina Petek

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

KUPON NOVE DOBE
ZA 10% POPUST

PRI VEČERJI V HOTELU TRIGLAV
OD PONEDELJKA DO PETKA

KOVINSKA GALANTERIJA

■ IZDELAVA ZNAČK

■ KOLAJN

■ PLAKET

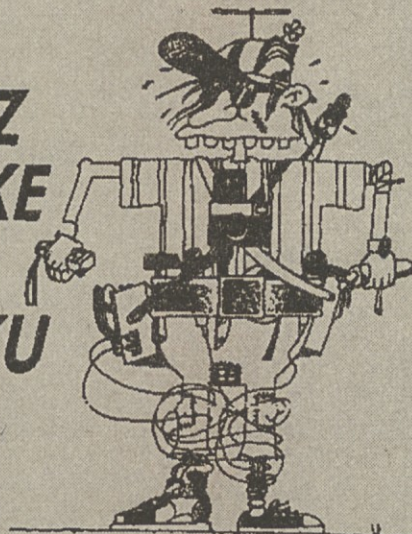
■ POKALOV

■ TERMIČNA OBDELAVA KOVIN

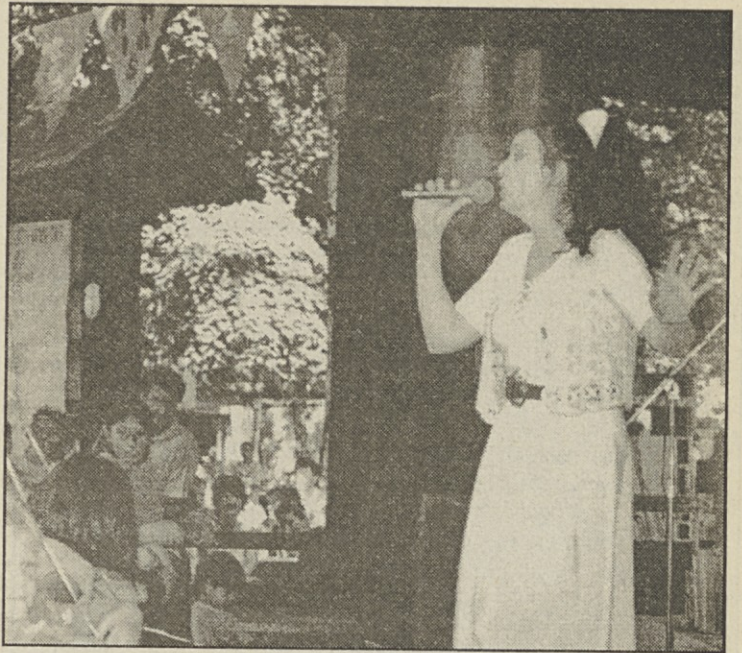
Anton Čizman, 61211 Ljubljana - Šmartno, Kajakaška 13
Tel., Fax: 061/59 889, Slovenija

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

MAŠIŠIM

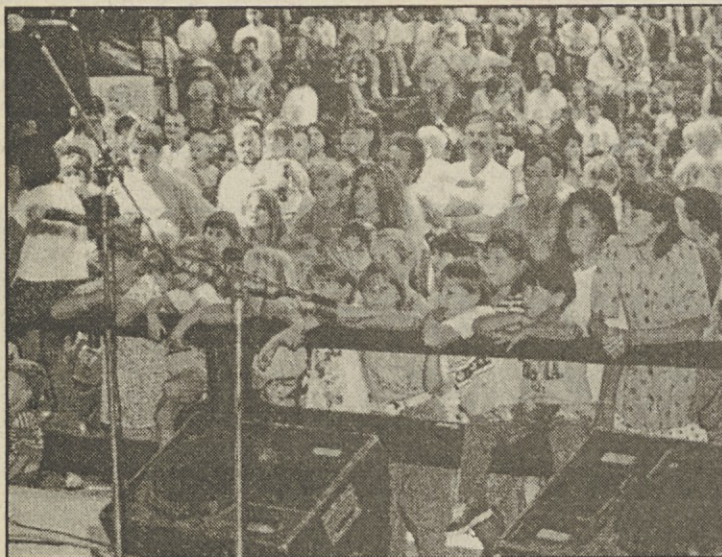
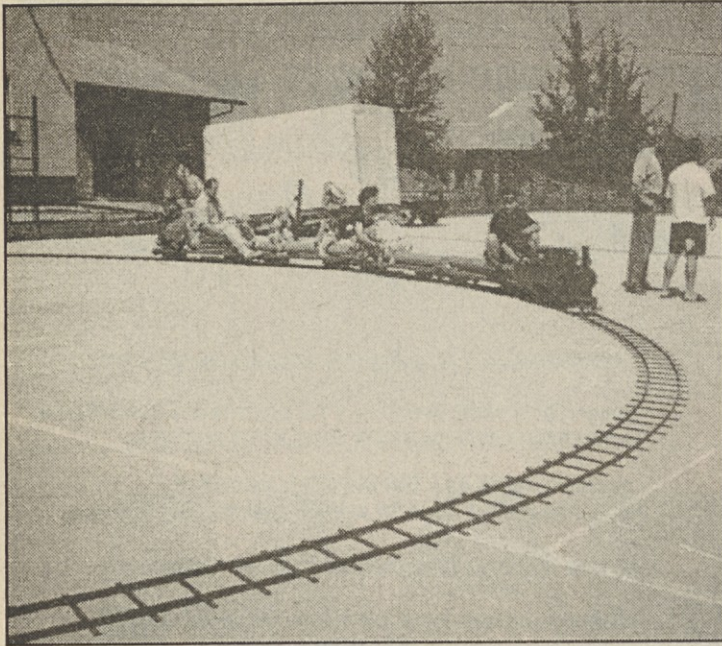
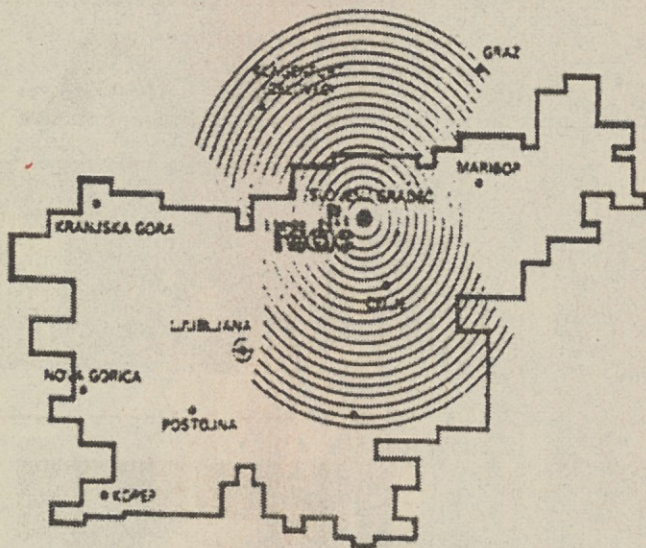
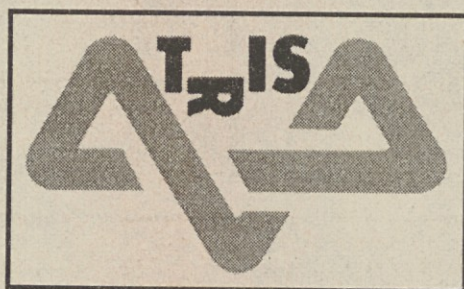

Foto: Ivan Strmole

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

PODJETJE ZA TRŽENJE,
RAČUNALNIŠTVO IN
IZOBRAŽEVALNE STORITVE
MURSKA SOBOTA D.O.O.

69000 MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA 15,
TEL.: (069) 31-255, FAX: 21-116

FOTO
Rizmal Express

Mariborska 1 (stavba zavarovalnice, elektra)

-fotografije iz vaših filmov že v 1/2 ure, izdelava kontrolirana na barvnem monitorju, možni izrezi, izbira papirjev...

-povečave A5 in A4 v ENI MINUTI iz katerekoli fotografije, dokumentov ter iz vseh velikosti DIA filmov.

-expres izdelava fotografij za osebne dokumente

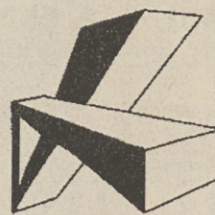
-dobro založena trgovina s foto potrebščinami

-foto vizitke, povečave do 1mx1m, folije za grafoskope, in še kaj

Obiščite nas

FOTO Rizmal

107,8 Mhz

Prva zasebna komercialna
radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

REKLAMA

CELJE

d.o.o.

Ulica XIV. divizije 6, 63000 CELJE, Tel.: 063/ 26-236, 29-375, Fax.: 063/ 29-375

MARINET

090 2441

Začetniški in nadaljevalni

**računalniški
tečaji**

prijave in informacije:

Display MM, Prešernova 7
63000 Celje

**DISPLAY
MM**

telefon:

(063) 26-812

OBVESTILO!

Obveščamo vse ljubitelje narave in rekreacijskih pohodov, da dne 3. 9. 1994 ob 01,00 uri organiziramo maratonski pohod na relaciji Celje - Logarska dolina.

Vse informacije o pohodu dobite pri ZŠAM Celje, Slomškov trg 1, na telefonski številki 441-621 ali 25-709.

Slovenija - Litva (16. 11. '94),
Slovenija - Estonija (29. 3. '95),
Slovenija - Ukrajina (11. 10. '95),
Slovenija - Hrvaška (15. 11. '95)

Kvalifikacije za evropsko nogometno prvenstvo

Ljudski vrt v Mariboru

SLOVENIJA : ITALIJA

Vstopnice pri prodajalcih:

Celje: Kompas (27-149); Laško: Kompas (731-295); Velenje: Kompas (854-593); Žalec: Kompas (714-155); Zreče: Kompas (762-583); Maribor: Matic (211-262), Agencija Tabor (32-150 in 23-661), Grad (20-147), Icar (222-296 in 222-665); Ptuj: Anka (776-020); Slovenj Gradec: Kompas Continental (41-152); Ravne: Koratur (20-483); Lendava: Hotel LIPA (75-721); Murska Sobota: Birotehnika TKALČEC (22-666); Moravske Toplice: Salon SILVA (Hotel TERMAL, 48-030); Gornja Radgona: Špedicija BELTRANS (62-096); Fokovci: Trgovina SETINA (44-010); Boreci, Križevci pri Ljutomeru: Gostišče ZORKO (87-491).

7. september 1994

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območjih zbornicah GZS).

POVPRAŠEVANJA TUJIH
PODJETIJ

SL003-03398 ITALIJANSKO PODJETJE IŠČE PARTNERJA NA PODROČJU TRGOVANJA S STREŠNIMI MATERIALI ALI PARNELNIMI PLOŠČAMI.

Naziv: ASSOCIAZIONE DEGLI INDUSTRIALI DELLA PROVINCIA DI VERONA
Država: 380 ITALIJA
Kraj: VERONA
Pošta: 37122
Naslov: PIAZZA CITTADELLA 12
Telefon: 0039/45-8099-411
Telefaks: 0039/45-590-327

SL003-03399 ITALIJANSKO PODJETJE IŠČE AGENTA ALI DISTRIBUTERJA PREMIČNIH ŽERJAVOV S POTREBNIM STROKOVNIM ZNANJEM.

Naziv: ASSOCIAZIONE DEGLI INDUSTRIALI DELLA PROVINCIA DI VERONA
Država: 380 ITALIJA
Kraj: VERONA
Pošta: 37122
Naslov: PIAZZA CITTADELLA 12
Telefon: 0039/45-8099-411
Telefaks: 0039/45-590-327

SL003-03400 ITALIJANSKO PODJETJE IŠČE DISTRIBUTERJA ZA KOMPRESORJE IN VRTALNE STROJE ZA PODROČJE GRADBENIH IN CESTNIH DEL.

Naziv: ROTAIR
Država: 380 ITALIJA
Kraj: CARAGLIO /CN/
Pošta: 12023
Naslov: VIA CESARE BATTISTI 113
Telefon: 0039/171-519-676
Telefaks: 0039/171-619-677
Kontakt: MR. MOLINENGO

SL003-03404 SLOVAŠKO PODJETJE IŠČE AGENTA ZA PRODAJO MOTORNIH KOLES PENTAMOTO.

Naziv: PENTA SPOL.S.R.O.
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: KYSUCKE NOVE MESTO
Pošta: 024 01
Naslov: RUDINSKA CESTA 1330
Kontakt: LADISLAV JANOŠKA

SL003-03405 SIRIJSKO PODJETJE ŽELI SODELOVATI S PODJETJI, KI PROIZVAJAJO IN IZVAŽAJO REZERVNE AVTOMOBILSKE DELE IN OSTALO OPREMO ZA VOZILA.

Naziv: TINAWI FOR TRADING
Država: 760 SIRIJA
Kraj: DAMASCUS
Pošta: P.O.B.10943
Telefon: 00963/11/222-44-51
Telefaks: 00963/11-222-91-06
Kontakt: ADNAN TINAWI

SL003-03408 PORTUGALSKO PODJETJE, PROIZVAJALEC OPREME ZA TRGOVINE IN VELEBLAGOVNICE /STOJALA, POLICE VOZIČKI, VITRINE, INOX POHIŠTVO/ IŠČE DISTRIBUTERJA Z DOBRIM POZNAVANJEM SLOVENSKEGA TRGA. / NA RAZPOLAGO JE PREDSTAVITVENI KATALOG/.

Naziv: MAFIROL
Država: 620PORTUGALSKA
Kraj: AGUEDA CODEX
Pošta: 3751
Naslov: BORRALHA - APARTADO 42
Telefon: 00351/34-622-571/622-927
Telefaks: 00351/34-602-255
Kontakt: J.M. RIBEIRO

SL003-03410 TURŠKO PODJETJE IŠČE ZASTOPNIKA ZA PRODAJO SLAŠČIC.

Naziv: IPEK IHRACAT ITHALAT LTD. STI
Država: 792 TURČIJA
Kraj: ISTANBUL
Pošta: 34270
Naslov: EREGLI MAH MILLET CAD 127/11 CAPA-FATIH
Telefon: /212/5309-919
Telefaks: /212/5308-496
Kontakt: BAHRI TASKOPARAN
JEZIK SPORAZUMEVANJA: ANGLEŠČINA

SL003-03418 TURŠKA FIRMA ŽELI UVAŽATI SUROVE ŽIVALSKO KOŽE.

Naziv: TAMAY
Država: 792 TURČIJA
Kraj: ISTANBUL
Pošta: 34300
Naslov: TECEDDUT CAD. NO 13
Telefon: 9990-212-632-23-88
Telefaks: 9990-212-632-23-89
Kontakt: TAMER DOGAN

SL003-03421 ITALIJANSKO PODJETJE "ICAT" IŠČE ZASTOPNIKA ALI UVOZNIKA ZA LEPILO, KI SE UPORABLJAJO V ZALOŽNIŠTVU, INDUSTRIJI EMBALAŽE IN HIGIJENSKIH PROIZVODOV.

Naziv: ITALIJANSKI INŠTITUT ZA ZUNANJO TRGOVINO
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SNEŽNIŠKA 8
Telefon: 00386/61/1254-316
Telefaks: 00386/61/1254-316
Kontakt: VESNA SMOLE

SL003-03422 ITALIJANSKO PODJETJE "TECHNIX" IŠČE ZASTOPNIKA ALI UVOZNIKA ZA PREMIČNE AMBLANTE Z NAPRAVAMI ZA RADIOLOGIJO, TRAUMATOLOGIJO IN KARDIOLOGIJO

Naziv: ITALIJANSKI INŠTITUT ZA ZUNANJO TRGOVINO
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SNEŽNIŠKA 8
Telefon: 00386/61/1254-316
Telefaks: 00386/61/1254-316
Kontakt: VESNA SMOLE

SL003-03436 ITALIJANSKO TRGOVSKO PODJETJE IŠČE ZASTOPNIKE ZA PRODAJO IN PROMOCIJO PROIZVODOV S PODROČJA ORODJARSTVA IN STROJNIŠTVA. ZNANJE ITALIJANŠČINE NI POGOJ

Naziv: TOTUS, D.O.O.
LJUBLJANA
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: RIMSKA 25
Telefon: 061/125-54-12
Telefaks: 061/125-54-12
Kontakt: KRISTINA HOČEVAR

SL003-03446 TURŠKO PODJETJE IŠČE V SLOVENIJI ZASTO-

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

PNIKA ZA PREHRAMBENE IZDELKE PECIVO, ČOKOLADO, RAZNE SLAŠČICE.

Telefon: 0043/3685-22-4-53
Telefaks: 0043/3685/22-3-98
Kontakt: HERRN
EBENSCHWAIGER

Kontakt: BORIS BARAČ

INOX JEKLA ALI ALUMINIJA.

Naziv: IPEK THRAGAT
ITHALAT LTD
Država: 792 TURČIJA
Kraj: ISTANBUL
Pošta: 34270
Naslov: EREGLI MAH MILLET CAD 127/11 CAPA - FATIH
Telefon: 0090/212/53-09-919
Telefaks: 0090/212/53-08-496
Kontakt: BAHRI
TASKOPARAN

POVPRAŠEVANJA DOMAČIH PODJETIJ:

SL003-03381 IŠČEMO PONUDNIKE, OZIROMA POIZVAJALCE MATERIALA KOT STA POLIESTER IN SVILA. POSEBNO NAS ZANIMATA TI DVE VRSTI MATERIALA ZA IZDELOVANJE KRAVAT.

SL003-03432 IŠČEMO PROIZVAJALCA INDIKATORJEV TLAKA ZA VENTILE GASILNIH APARATOV MOŽNOST POSLOVNEGA SODELOVANJA NA PODROČJU MAJNIH GASILNIH APARATOV.

Naziv: KONSTRUKCIJE
MILAN KOLAR, D.O.O.
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: NOTRANJE GORICE
Pošta: 61357
Naslov: OB CURNOVCU 16, VNANJE GORICE
Telefon: 061/651-269
Kontakt: MILAN KOLAR

Naziv: MONTAŽA "INOX"
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: GORIŠNICA
Pošta: 62272
Naslov: GORIŠNICA 10 A
Telefon: 386/62/708-168
Telefaks: 386/62/708-168
Kontakt: STANISLAV
POPLATNIK

SL003-03447 ITALIJANSKO PODJETJE "PELLAMI MACCHINI" IŠČE SODELAVCA ZA PRODAJO IN NAKUP KOŽ V SLOVENIJI. POGOJ JE DOBRA ITALIJANŠČINA IN ČE JE MOGOČE PRAKSA NA PODROČJU TRŽENJA S KOŽAMI ALI UVOZ IN IZVOZ Z ITALIJO.

Naziv: IDILA, D.O.O.
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: BOROVA VAS 20
Telefon: 061/102-393
Telefaks: 061/36-702
Kontakt: NOSAN TANJA

SL003-03434 IŠČEMO PROIZVAJALCA ZA NOV KOVINSKI SERIJSKI IZDELEK, KI IMA OPREMO ZA PREOBLIKOVANJE PLOČEVINE, KRIVLJENJE CEVI, VARJENJE IN LAKIRANJE. POGODBA BO VEČLETNA.

SL003-03414 PONUJAM MIG VARJENJE KONST. JEKLA IN PROFILOV, MIG VARJENJE "INOX" JEKLA IN PROFILOV, MIG VARJENJE ALUMINIJ PLOČEVINE IN PROFILOV.

Država: 380 ITALIJA
Kraj: MONSUMMANO TERME /PT/
Pošta: 51015
Naslov: VIA DELLA REPUBBLICA 30
Telefon: 0039/572-51-045
Telefaks: 0039/572-950-142
Teleks: 573-612
Kontakt: ALESSANDRO
MACCHINI

SL003-03415 IŠČEMO PONUDNIKE OTROŠKIH OBLAČIL.

Naziv: FERŠ VERA - TRGOVINA NA DROBNO "JAN" TER IZDELOVANJE IGRAČ, S.P.
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: SP. DUPEK
Pošta: 62241
Naslov: ZG. DUPEK 148/B
Telefon: 062/681-358
Kontakt: VERA FERŠ

Naziv: GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE - CENTER ZA INFORMACIJSKI SISTEM
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/1250-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: INFORMACIJSKA
PISARNA CIS GZS

Naziv: MONTAŽA "INOX"
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: GORIŠNICA
Pošta: 62272
Naslov: GORIŠNICA 10 A
Telefon: 386/62/708-168
Telefaks: 386/62/708-168
Kontakt: STANISLAV
POPLATNIK

SL003-03469 AVSTRIJSKO PODJETJE ŽELI PONUDBO SLOVENSkih PROIZVAJALCEV OKEN S POSEBNIMI IZOLACIJSKIMI STEKLI.

SL003-03428 POVPRAŠUJEMO PO OREHOVIH JEDRCIH.

Naziv: RAIMUND
EBENSCHWAIGER,
TISCHLEREI
Država: 40 AVSTRIJA
Kraj: GROEBMING
Pošta: 8962
Naslov: STODERSTRASSE 811

Naziv: BAREX EXPORT - IMPORT M. SOBOTA
Država: 895 SLOVENIJA
Kraj: MURSKA SOBOTA
Pošta: 69000
Naslov: CANKARJEVA UL 39
Telefon: 386/69/32-675
Telefaks: 386/69/32-345

PONUDBE DOMAČIH PODJETIJ:

SL003-03413 PONUJAM IZDELAVO RAZNIH BALKONSKIH OGRAJ, STOPNIC, VETROLOVOV, RAZNIH VRAT IN OKEN IZ KONSTRUK. JEKLA,

PODROBNEJŠE INFORMACIJE LAHKO DOBITE VSAK DAN MED 9.00 IN 13.00 URO V INFORMACIJSKI PISARNI CIS GZS, SLOVENSKA 41, LJUBLJANA, TEL: 061/1250-122, FAX: 061/219-536 IN NA VSEH OBMOČNIH ZBORNICAH · GZS.

NOVA
DOBA

Naročilnica

Ime: priimek:.....

naslov:

naročam časopis Nova doba na naslov

Na gornji naslov mi pošiljajteizvodov.
štrevilo

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

.....
podpis naročnikaMALI
OGLASI

● VSE VRSTE STAREGA POHIŠTVA, ure, umetnine, nakit, kovance, razglednice... odkupujemo. Nudimo tudi kvalitetne restavratorske usluge. ANTIKA KIRKA, Tavčarjeva 7, Kranj, tel.: 064/ 221-037 ali 48-545

● TAKOJ IN KVALITETNO

MONTIRAM lesne obloge, karnise, pohištvo ter drugo in opravi vsa hišna popravila - zidarska, keramična, električna in vodoinštalaterska, soboslikarska in drugo. Tel.: 067/ 73-108, po 20. uri

● ŽELITE TUDI VI Z VZREJO južnoameriške činčile dodatno zaslužiti? Ugodna cena kvalitetnih razplodnih živali, možnost kredita...Pohitite, količina je omejena. Tel.: 062/ 514-277 - Lojze.

● POLAGANJE KERAMIKE,

marmorja in umetnega kamna. Tel.: 061/ 812-721

● TERMO ALI NAVADNO FASADO vam izdelamo hitro in kakovostno. Naročila za julij in avgust ter informacije po tel.: 062/ 724-123

● VEČ VRST HIDRAVLIČNIH CILINDROV poceni prodam. Boštjan Rogelj, Kamnik pod Krimom 105, 61352 Pre-serje, tel.: 061/ 631-626

● VSE VRSTE STARIN, starejših od sto let, stalno odkupujem. Mejak, Staje 1 c, 61292 Ig pri Ljubljani, tel.: 061/ 662-243

● DVOSOBNO STANOVANJE s telefonom, centralno, v Luciji, Piranu, najamem za dalj časa. Tel.: 066/ 76-144, po 20. uri

● HLAJENJE, GRETJE IN PREZRAČEVANJE. Sodobne klima naprave "Electra". Brezplačen ogled in svetovanje, montaža in servis. ČIP, d. o. o., Stegne 25, 61000 Ljubljana, tel.: 061/ 1597-308, fax: 061/ 1591-367

● BETONSKI ZIDAKI 25, 20 in 12, talne plošče, travne plošče, škarpniki, robniki, nosilni stebri, zračniki in vrtne ograje.

Cementninarstvo Šurbek, Poljčane, tel.: 062/ 825-303

● VEČ TELIČK do 200 kilogramov za nadaljnjo rejo kupim. Tel.: 0601/ 81-372

● MANJŠE POSESTVO s hišo in gospodarskim poslopjem prodam. Mlinarič, Rakovci 13, Tomaž pri Ormožu, tel.: 062/ 775-625

● RAZPRODAJA kokoši nesnic, starih eno leto, kokoši so v polni nesnosti, lahko so za zakol ali nadaljnjo rejo. Prodajamo tudi več tednov stare piščance in vsak dan sveža jajca. Tel.: 063/ 755-844 ali na naslov: Vinter, Slovenske Kojnice

● SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, tel.: 0608/ 79 - 375

● STANOVANJSKO HIŠO z velikim gostinskim lokalom in novo hišo, zgrajeno do podstrehe, prodamo. Cena po dogovoru. Tanja Kovač, Vojsko 18, Koprivnica, tel.: 063/ 786-106

MALI OGLAS
BREZPLAČNO

KUPON

Moj naslov: -----

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom "Za male oglase" in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

Kako bi s certifikatom ravnal preudaren gospodar?

Vemo, da ste se kot imetnik lastniškega certifikata znašli pred težko odločitvijo. Ponudb je veliko, vendar vse niso enako gotove. Kaj je torej treba vedeti, preden se odločite?

PODJETJE ALI POOBLAŠČENA INVESTICIJSKA DRUŽBA?

Naložba certifikata v določeno podjetje se zdi na prvi pogled vabljiva, vendar ima tudi svoje slabe strani. Z naložbo celotnega certifikata v eno samo podjetje je tveganje precejšnje, če pa boste svoj certifikat vložili v več podjetij, boste morali njihov položaj nenehno spremljati. Najbolje je, če zahtevno delo namesto vas opravijo strokovnjaki pooblaščenih investicijskih družb.

POREKLO INVESTICIJSKE DRUŽBE.

Bodite pozorni na ustanovitelje in vodstva posameznih investicijskih družb. Pooblaščen investicijske družbe Triglav je posredno ustanovila Zavarovalnica Triglav, ki je izjemno močno in trdno podjetje z dolgotrajnimi izkušnjami na denarnem področju, kar je najboljše jamstvo za odgovorno in uspešno upravljanje z vašim premoženjem.

VARNOST IN DONOS.

Triglav - Pooblaščen investicijska družba Ob Muri bo kupovala delnice vrste dobrih in obetavnih slovenskih podjetij, predvsem pa tistih s Prekmurja in Prlekije. Zato bo naložba certifikata v našo investicijsko družbo za vas varna in donosna, hkrati pa bo zagotavljala, da bo bogastvo vašega kraja ostalo v vaših rokah.

VREDNOST.

Delnice naše investicijske družbe bodo v najkrajšem možnem času vključene v trgovanje na Ljubljanski borzi, kar pomeni, da jih boste lahko dobro in brez težav prodali ter tako zanje dobili gotovino. Prepričani smo, da bodo delnice naše investicijske družbe iskan vrednostni papir z dobro ceno.

ENOSTAVNOST.

Svoje certifikate boste lahko vpisovali v našo družbo na okencih vseh poslovnih mest Zavarovalnice Triglav ter na vseh enotah PTT in SDK. Na vašo željo pa bomo pripravili dodatna vpisna mesta na vašem delovnem mestu.

Naša družba ima vso oporo v Zavarovalnici Triglav, ki je trdno in močno podjetje z več kot milijonom zavarovancev in bogatimi izkušnjami na denarnem področju. Doslej smo varovali vaše premoženje, zdaj vam ponujamo roko pri ustvarjanju in varovanju vašega prihodnjega bogastva.

Vse informacije so vam na voljo na vseh poslovnih mestih Zavarovalnice Triglav ali pri vašem zavarovalnem zastopniku. Pokličite nas po telefonu: 069/31-650.

Pooblaščen investicijska družba
ob Muri d.d.

Triglav

NALOŽBA PREUDARNEGA GOSPODARJA

Visoki argentinski cerkveni dostojanstvenik, kardinal Antonio Quarracin, je predlagal, da bi imeli homoseksualci in lezbijke v argentinskem glavnem mestu svoj geto, kjer bi živeli po svojih zakonih, prebirali svoje časopise, gledali svojo televizijo. Visoki prelat je že večkrat razburil argentinsko javnost in vatikanske cerkvene kroge s svojimi nenavadnimi domislicami. Pred kratkim je, na primer, branil in opravičeval smrtno kazen. Argentinska organizacija homoseksualcev se je ostro uprla, češ da jih hoče kardinal zapreti in osamiti.

.....

Kubanci bežijo na Florido

Val beguncev s Kube na Florido se z nezmanjšano silo nadaljuje. Konec minulega tedna je ameriška obalna straža iz vode potegnila blizu devetsto ljudi v 73 skupinah. Kubance so namestili na patroljne ladje obalne straže, ki naj bi jih prepeljale v ameriško oporišče na Kubi. S takšnimi ukrepi želi predsednik Clinton zajezi val kubanskih beguncev. Doslej so pobegli kubanski državljani v Združenih državah Amerike avtomatsko dobili politično zatočišče in dovoljenje za bivanje.

.....

Slovenska nacionalna desnica je pozvala vladu Republike Slovenije, naj odločno ukrepa v primeru prihoda novih beguncev iz Bosne na našo mejo (stranka ocenjuje, da jih je 60.000). Če vlada ne bo ukrepala proti "udaru hord iz juga", bo stranka organizirala fizično varovanje meje. Stranka meni, naj jih že Hrvatje preusmerijo "ali..."

Pobijejo?
Pod sporočilo SND je podpisan Sašo Lap. Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije.

PANORAMA

EMMA DAVIS, režiserka iz Londona, je zadolžena za vizualni del medijske promocije kompilacijske plošče Trans Slovenia Express, ki je izšel 22. avgusta pri angleški založbi Mute. Na plošči se pojavljajo slovenske techno in rock zasedbe s priredbami skladb legendarnih pionirjev elektronske glasbe, Kraftwerk. Emma Davis je za to priložnost režirala videospot skupine April Nine in dva dokumentarna filma, ki bodo poleg MTV-jevske premiere predvajani tudi na vseh pomembnejših evropskih televizijskih programih.

Sprinterja sta se stepla

Mednarodna atletska zveza je uvedla preiskavo zaradi dogodkov v zueriskem hotelu v jutranjih urah po atletskem mitingu za Veliko nagrado Zuericha. V predverju sta se namreč stepla dva izmed najboljših sprinterjev, drugouvrščeni z olimpijskih iger v Barceloni Dennis Mitchell in Nigerijec Olapade Adeniken. Med množico presenečenih tekmovalcev sta si skočila v lase, se zmerjala in brcala. Skupil jo je Adeniken, ki so mu morali zašiti rano nad ocesom, ima pa tudi zlomljen nos. Vzrok naj bi bil njun nedavni prepir, v katerem naj bi Adeniken užalil Mitchellovo mater.

.....

Kdo bo gradil

Udarne parole novograditeljev samostojne države Slovenije je bila v tem, da bomo odmrlo gospodarstvo ne samo oživeli, temveč celo podvojili in s tem armado brezposelnih čez noč aktivirali. Da teorija in praksa niso zmeraj in praviloma lahko izvedljivi, so doživeli cestarji. Ne denar in ne stroji, manjkajo delavci. Tisti isti nekvalificirani delavci, ki so jih prve odpustili in ki so tako pridno hodili na borze dela štemplat svoje delovne knjižice. Ker Bosancev ni - je rešitev v - Pakistancih.

.....

Philip Morris toži Avstralijo

Philip Morris, največji ameriški proizvajalec cigaret, je te dni vložil tožbo zoper Avstralijo, ki je prepovedala reklamiranje tobaka. To je prvič, da se je neki ameriški proizvajalec cigaret pritožil proti protikadilskemu zakonu izven ZDA. Prava vojna pa se šele začne, in to v Evropi. Ponokod so že prepovedali reklamiranje cigaret, še zlasti na televizijskih ekranih, podobno je pričakovati v tisku. Protikadilska kampanja se hitro zastruje. To bo seveda ogrozilo industrijo, ki zagotavlja v Evropi najmanj 1,6 milijona delovnih mest in vsaj 42 milijard dolarjev davčnih prispevkov.